

Sóc regidor de medi ambient, i ara què?

Les principals preguntes

Sóc regidor de medi ambient, i ara què?

Les principals preguntes

Dra. Aitana de la Varga Pastor

Professora ajudant de dret administratiu
Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona
Universitat Rovira i Virgili (coordinadora)

Dr. Josep Maria Sabaté i Vidal

Professor associat de dret administratiu
Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona
Universitat Rovira i Virgili (coordinadora)

Marina Rodríguez Beas

Becària de dret administratiu
Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona
Universitat Rovira i Virgili (coordinadora)

Associació
Catalana
de Municipis

Col·lecció

Sóc regidor, i ara què?

Directora de la col·lecció

Judith Gifreu i Font

Coordinador editorial

Josep M. Matas i Babón

Primera edició: Setembre del 2011

© Associació Catalana de Municipis i Comarques

València 231, 6a

08007 Barcelona

Adreça a internet: www.acm.cat

A/e: catedra@acm.cat

Disseny gràfic coberta:

Eumogràfic

Maquetació i impressió:

XB Cèltica Papel, S.L.

D.L.: B-XXXXX-2011

Per a la reproducció parcial o total de l'obra és preceptiva l'autorització prèvia de l'ACM.

Índex

Presentació	7
1. Qüestions generals	11
1. Intervenció administrativa ambiental	13
2. Contractació pública	19
3. Accés a la informació ambiental i participació pública	24
4. Avaluació d'impacte ambiental i avaluació ambiental de plans i programes	38
5. Taxes i tributs	42
2. Competències sectorials	45
1. Aigües	47
2. Costes	48
3. Residus	51
4. Sòls contaminats	54
5. Contaminació atmosfèrica	56
6. Contaminació odorífera o per olors	62
7. Contaminació acústica	63
8. Contaminació lumínica o lluminosa	70
9. Contaminació electromagnètica	76
10. Espais naturals	78
11. Paisatge	83
3. Inspecció i sanció	93
1. Control, vigilància, inspecció i sanció	95

Presentació

Teniu entre les mans el cinquè volum d'aquesta col·lecció publicada per la Fundació Aula d'Alts Estudis d'Electes (FAAEE) en una nova edició per als electes del període 2011-2015. En aquest cas, el Manual del regidor de Medi Ambient, dedicat especialment als regidors i les regidores de Medi Ambient dels ajuntaments de Catalunya.

El medi ambient és, sens dubte, la disciplina que ha evolucionat més en els darrers anys i s'ha configurat com un concepte aglutinador de multitud d'actuacions administratives i tècniques procedimentals en mans de les administracions públiques i, en particular, de les administracions locals.

D'aquí que el medi ambient i la seva protecció han esdevingut una política fonamental del conjunt de les administracions públiques, però en particular de l'Administració europea, que tot important la normativa nord-americana, ha construït un ordenament jurídic ambiental complet que ha impulsat les polítiques ambientals de tots els Estats membres. Així la Unió Europea, amb la seva funció normativa cada cop més especialitzada, eleva progressivament els estàndards de protecció en els diferents sectors de la matèria ambiental: atmosfera, sorolls, protecció del sòl, biodiversitat, aigües, ...

Els ens locals han de dur a terme amb eficiència i eficàcia el conjunt d'activitats administratives del món local al servei dels ciutadans i les ciutadanes del nostre país. I, en aquesta línia, el nostre llibre intenta conjugar els continguts teòrics especialitzats derivats de la normativa amb les experiències pràctiques de diferents ens locals, a fi d'aportar les millors pràctiques, i les tècniques i els instruments més adequats per a la gestió pública del medi ambient, i també d'assolir l'excel·lència en la qualitat dels serveis de les diverses organitzacions públiques locals.

Us desitjo que aquesta obra sigui un instrument ben útil en el desenvolupament de les vostres funcions públiques al servei de la ciutadania de Catalunya. Un objectiu que tant la FAAEE com l'Associació Catalana de Municipis han fomentat des de la seva constitució.

Josep Maria Matas i Babón
Secretari General de l'ACM

Barcelona, setembre del 2011

1. Questions generals

1. Intervenció administrativa ambiental

1. Com intervé o controla l'administració les activitats que tenen incidència sobre el medi ambient?

D'acord amb la Directiva europea IPPC, l'administració intervé sobre les activitats que tenen incidència en el medi ambient mitjançant una autorització o llicència prèvia en alguns casos, mitjançant una comunicació prèvia a l'inici de l'activitat en d'altres. També a través de controls periòdics una vegada l'activitat està en funcionament.

Al nostre país la Llei del Parlament de Catalunya 20/2009, de 4 de desembre, de prevenció i control integrats preveu tres règims d'intervenció:

- l'autorització ambiental per a aquelles activitats amb una incidència ambiental alta,
- la llicència ambiental per a les activitats amb una incidència ambiental moderada i
- la comunicació ambiental per a les activitats amb una baixa incidència ambiental.

2. Quines activitats estan sotmeses a autorització ambiental?

Estan sotmeses a autorització ambiental les activitats amb una incidència ambiental alta. Aquestes activitats es troben recollides a l'annex I de la Llei 20/2009: es tracta de refineries de petroli i gas, indústries de producció i transformació de metalls en funció de la capacitat de producció i superfície de les seves instal·lacions, activitats mineres i extractives, una bona part de les indústries químiques, ...

3. Qui atorga les autoritzacions ambientals?

L'Administració de la Generalitat és qui tramita a través de les Oficines de Gestió Ambiental Unificades (OGAU) les sol·licituds d'autorització ambiental i també qui les atorga, si bé els municipis participen en el procediment d'atorgament d'aquestes autoritzacions.

4. Com participa l'administració local en el procediment d'atorgament d'autoritzacions ambientals?

L'ajuntament del municipi on s'ha d'ubicar l'activitat participa en el procediment que tramita l'OGAU mitjançant l'emissió de dos informes:

- a) l'informe urbanístic que acrediti la compatibilitat de l'activitat amb el planejament urbanístic, i la disponibilitat i la suficiència dels serveis públics que exigeixi l'activitat, que ha acompanyar la sol·licitud d'autorització.
- b) l'informe preceptiu i vinculant que s'ha d'emetre a sol·licitud de l'OGAU de tots els aspectes ambientals sobre els quals té competència el municipi i, específicament, sobre sorolls i vibracions, escalfor, olors i abocaments al sistema públic de sanejament o al clavegueram municipal.

La transcendència d'aquests informes és prou important i es posa de manifest especialment amb el caràcter preceptiu i vinculant que li reconeix la llei de manera expressa en el darrer cas i en els efectes que la manca d'aquest informe podria tenir en el procediment d'atorgament de llicència: segons el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, la nul·litat del procés (STSJ de Catalunya de 26.09.2008).

5. Quin és l'esquema del procediment d'atorgament de les llicències ambientals?

El procediment s'inicia amb la sol·licitud de l'autorització ambiental, que cal fer davant l'OGAU correspo-

ment. Una vegada presentada la sol·licitud, els tràmits són els següents:

- Verificació formal de la documentació presentada.
- Anàlisi de la suficiència i la idoneïtat del projecte, de l'estudi d'impacte ambiental i de la resta de documentació que ha d'acompanyar la sol·licitud.
- Informació pública de 30 dies i sol·licitud d'informes preceptius (ajuntament, accidents greus, etc.). Al mateix temps, s'ha de sotmetre a exposició pública i informació veïnal a l'ajuntament on s'ubiqui l'activitat per un període de deu dies.
- Declaració d'impacte ambiental i proposta de resolució provisional.
- Tràmit d'audiència de 15 dies a l'interessat.
- Proposta de resolució.
- Resolució que s'ha de dictar en un termini màxim de deu mesos, quan es tracti d'activitats de l'annex I.1 i de vuit mesos quan es tracti d'activitats de l'annex I.2.
- Notificació i comunicació.
- Publicació de la declaració d'impacte ambiental.
- Publicació de la resolució de l'autorització ambiental de les activitats de l'annex I.1.

La manca de resolució i notificació d'aquesta dins del termini previst dóna lloc a la desestimació de la sol·licitud per silenci administratiu.

6. Quines activitats estan sotmeses a llicència ambiental?

Estan sotmeses a llicència ambiental les activitats amb una incidència ambiental moderada. Aquestes activitats es troben recollides a l'annex II de la Llei 20/2009: es tracta d'indústries de producció i transformació de metalls en funció de la capacitat de producció i superfície de les seves instal·lacions, algunes indústries químiques com ara les de preparació de productes farmacèutics i veterinaris, fabricació de pintures, sabó i detergents, ...

7. Qui atorga les llicències ambientals?

L'ajuntament del municipi on s'ha d'ubicar l'activitat és qui tramita sol·licituds de llicència ambiental i també qui les atorga, si bé l'Administració de la Generalitat participa en el procediment d'atorgament d'aquestes autoritzacions en relació amb la incidència sobre aspectes que afecten les seves competències.

També intervenen en l'atorgament els consells comarcals, que han de donar la suficiència tècnica i jurídica als municipis que ho necessiten. La Llei 20/2009 preveu l'existència d'un òrgan tècnic ambiental o Ponència comarcal per donar servei als municipis de menys de 50.000 habitants i als de més de 20.000 que no en tinguin de pròpia, tot i que els municipis de menys de 20.000 habitants també poden tenir-ne de pròpia si justifiquen capacitat tècnica i de gestió suficient (art. 38).

Els municipis que tinguin 50.000 habitants o més han de constituir una ponència o òrgan tècnic ambiental municipal propi amb la funció d'avaluar les sol·licituds i els expedients de llicència ambiental i formular la proposta de resolució.

8. Com participa l'Administració de la Generalitat en el procediment d'atorgament de llicències ambientals?

La participació de l'Administració de la Generalitat en el procediment d'atorgament de la llicència ambiental es limita a l'emissió dels informes que siguin preceptius, d'acord amb la Llei 20/2009 o el seu desenvolupament reglamentari o d'acord amb la normativa sectorial ambiental aplicable: per exemple, les que requereixen declaració d'impacte ambiental que ha de formular la Ponència Ambiental de la Generalitat (art. 33 i següents) o les que requereixen informe de l'Administració hidràulica (ACA) o de l'Administració de residus de Catalunya (ARC) o d'altres òrgans del Departament que ostenta les competències en matèria ambiental per les activitats previstes a l'annex VI, o els òrgans competents del Departament d'Interior (arts. 42 i 43).

9. Quin és l'esquema del procediment d'atorgament de les llicències ambientals?

La sol·licitud de llicència s'ha de presentar davant l'ajuntament corresponent, amb el contingut que es determina a l'art. 39.2 de la llei. Una vegada presentada, la sol·licitud se sotmet als tràmits següents:

- Verificació formal de la documentació presentada.
- Anàlisi de la suficiència i la idoneïtat del projecte bàsic amb estudi ambiental.
- Informació pública i veïnal, de 30 dies i 10 dies, respectivament.
- Informes preceptius en matèria de medi ambient i de prevenció d'incendis forestals, quan siguin necessaris, i que han de remetre's en un termini de màxim de 30 dies.
- Proposta de resolució.
- Tràmit d'audiència a les parts per un període de 15 dies.
- Resolució que s'ha de dictar en un termini màxim de sis mesos.
- Notificació i comunicació.

La manca de resolució i notificació d'aquesta dins del termini previst dóna lloc a la desestimació de la sol·licitud per silenci administratiu.

10. Quines activitats estan sotmeses a comunicació?

Estan sotmeses a comunicació les activitats amb menor incidència ambiental. Aquestes activitats es troben recollides a l'annex III de la Llei 20/2009: es tracta de tallers de filatures, de confecció, de fabricació de calçat, marroquineria i similars, indústries de fabricació de mobles, fusteries, ebenisteries i similars, centres geriàtrics, cases de colònies,...

11. En què consisteix la comunicació ambiental?

Les activitats sotmeses a comunicació ambiental són les que tenen una menor incidència ambiental, i per tant se sotmeten a un procediment més simple, segons

el qual basta una comunicació formal a l'ajuntament per poder iniciar una activitat.

Cal formalitzar la comunicació una vegada acabades les obres i les instal·lacions necessàries, que han de comptar amb la llicència urbanística corresponent o, si escau, per la comunicació prèvia d'obres no subjectes a llicència, i també altres llicències sectorials que puguin correspondre.

Amb la comunicació cal acompanyar la següent documentació:

- La descripció de l'activitat mitjançant un projecte bàsic amb memòria ambiental.
- La certificació entregada pel personal tècnic competent que, si escau, ha de ser el director o la directora de l'execució del projecte que acrediti que l'activitat i les instal·lacions s'adeqüen a l'estudi ambiental i al projecte, i que aquests compleixen tots els requisits ambientals.

Un vegada efectuada la comunicació, l'exercici de l'activitat pot iniciar-se sota la responsabilitat exclusiva de les persones titulars i tècniques que hagin entregat les certificacions, els mesuraments, les anàlisis i les comprovacions a què es refereixen els apartats anteriors.

12. Pot l'ajuntament modificar el tipus d'intervenció sobre les activitats previst a la Llei 20/2009?

La Llei 20/2009 preveu que les ordenances municipals poden contemplar la possibilitat de sotmetre al règim de comunicació les activitats que estan en principi sotmeses al règim de llicència ambiental, en funció de la seva ubicació urbanística i de les característiques ambientals del medi receptor i d'altres factors d'incidència ambiental, sempre que no ho impedeixi el compliment de la normativa sectorial ambiental.

Per contra, no és possible substituir el règim de comunicació prèvia per cap tipus de llicència o permís municipal d'obertura previ.

13. Pot l'ajuntament sotmetre a llicència o a comunicació ambiental les activitats no recollides als annexos de la Llei 20/2009 ?

Les activitats no incloses als annexos de la Llei 20/2009, les que tradicionalment es coneixen com “innòcues”, no es poden sotmetre ni a llicència ni a comunicació ambiental. Més enllà de la llei, i pel que fa als establiments d'activitats innòcues, hem de remarcar que la Directiva de serveis s'aplica plenament a aquestes activitats no incloses en l'àmbit de la Llei 20/2009 i, per tant, com a molt, si així es preveu mitjançant ordenança o reglament municipal, es poden sotmetre al règim de comunicació prèvia previst al nou article 71 bis de la Llei 30/1992, introduït per la Llei 25/2009, sense que sigui procedent sotmetre-les tampoc a llicència d'obertura.

2. Contractació pública

14. Com afecta el factor ambiental a la contractació amb el sector públic?

D'acord amb la Llei 30/2007 el factor ambiental es tindrà present en diferents moments del procediment, especialment en la fase d'adjudicació del contracte i en la fase d'execució del contracte. També servirà com a requisit per justificar la solvència tècnica o professional en els contractes de serveis així com la solvència tècnica de l'empresari en els contractes d'obres. També es té en compte en l'establiment de prescripcions tècniques, i en el contracte de concessió d'obra pública hi juga un paper fonamental. D'altra banda, pot implicar la prohibició de contractar amb certs empresaris.

15. Quines persones no podran contractar amb el sector públic per motius ambientals?

En primer lloc, no podran contractar amb el sector públic aquelles persones en qui concorri, entre d'altres circumstàncies possibles, haver estat condemnades mitjançant sentència ferma per delictes relatius a la protecció del medi ambient.

En segon lloc, aquesta prohibició també s'aplicarà a aquelles persones que hagin estat sancionades amb caràcter ferm per infracció greu en matèria mediambiental, d'acord amb allò establert al Reial decret legislatiu 1302/1986, de 28 de juny, d'avaluació d'impacte ambiental (val a dir que aquesta llei ha estat derogada, així que entenem que serà d'acord amb allò establert per la norma que la deroga, és a dir, el Text refós de la Llei d'avaluació d'impacte ambiental, aprovat per Reial decret legislatiu 1/2008, d'11 de gener); a la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de costes; a la Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestres (cal afegir que en aquest cas la norma també ha estat derogada, essent la norma en vigor la Llei 42/2007, de 13 de desembre, de patrimoni natural i biodiversitat); a la Llei 11/1997, de 24 d'abril, d'envasos i residus d'envasos; a la Llei 10/1998, de 21 d'abril, de residus (cal apuntar que s'ha aprovat recentment la nova Llei de residus i sòls contaminats, que serà l'aplicable en aquest supòsit); en el Text refós de la Llei d'aigües, aprovat per Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, i a la Llei 16/2002, d'1 de juliol, de prevenció i control integrats de la contaminació (art. 49 Llei 30/2007).

16. Quins aspectes ambientals acrediten la solvència tècnica o professional de l'empresari en els contractes d'obres i en els contractes de serveis?

D'acord amb els arts. 65 i 67 de la Llei 30/2007 (LCPS), la solvència tècnica o professional de l'empresari en el contracte d'obres i en el contracte de serveis podrà ser acreditada per un o diversos mitjans, entre els quals es contempla la indicació de les mesures de gestió mediambiental que l'empresari podrà aplicar a l'hora d'executar el contracte. No obstant això, aquest supòsit només és aplicable "en els casos adequats".

17. Com influeix el factor ambiental en els contractes subjectes a regulació harmonitzada?

En els contractes subjectes a regulació harmonitzada

s'exigeix el compliment de les normes de gestió ambiental. Per assegurar aquest compliment, l'art. 70 LCSP preveu que els òrgans de contractació podran exigir la presentació de certificats expedits per organismes independents que acreditin que l'empresari compleix amb determinades normes de gestió mediambiental, remetent-se al sistema comunitari de gestió i auditoria mediambientals (EMAS) o a les normes de gestió mediambiental basades en les normes europees o internacionals en la matèria i certificades per organismes conformes a la legislació comunitària o a les normes europees o internacionals relatives a la certificació.

18. En l'establiment de les prescripcions tècniques, quin paper hi juga la protecció del medi ambient?

L'art. 101 LCSP, en relació amb les regles per a l'establiment de prescripcions tècniques, estableix que aquestes es definiran, entre d'altres, i sempre que l'objecte del contracte afecti o pugui afectar el medi ambient, mitjançant l'aplicació de criteris de sostenibilitat i protecció ambiental, d'acord amb les definicions i principis regulats en els arts. 3 i 4, respectivament, de la Llei 16/2002, d'1 de juliol, de prevenció i control integrats de la contaminació (art. 101.1).

Així mateix, en termes de rendiment o d'exigències funcionals, incorporant a aquestes últimes, quan l'objecte del contracte afecti o pugui afectar el medi ambient, la contemplació de característiques mediambientals. S'estableix expressament que els paràmetres que es facin servir han de ser suficientment precisos com per a permetre la determinació de l'objecte del contracte per part dels licitadors i l'adjudicació d'aquest als òrgans de contractació (art. 101.3.b).

Per últim, quan es prescriguin característiques mediambientals en termes de rendiments o d'exigències funcionals, podran utilitzar-se prescripcions detallades o, si és el cas, parts d'aquestes, tal com es defineixen en les etiquetes ecològiques europees, nacionals o plurinacionals, o en qualsevol altra etiqueta ecològica, sempre que aquestes siguin apropiades per definir les característiques dels subministraments

o de les prestacions que siguin objecte del contracte; les seves exigències es basin en informació científica; en el procediment per a la seva adopció hi hagin pogut participar totes les parts concernides com ara organismes governamentals, consumidors, fabricants, distribuïdors i organitzacions mediambientals; i que siguin accessibles a totes les parts interessades. El òrgans de contractació podran indicar que els productes o serveis que tinguin l'etiqueta ecològica es considerin acords amb les especificacions tècniques definides en el plec de prescripcions tècniques, i hauran d'acceptar qualsevol altre mitjà de prova adequat, com un informe tècnic del fabricant o un informe d'assajos elaborat per un organisme tècnic oficialment reconegut.

19. Quines consideracions de tipus ambiental s'han d'incloure en les condicions especials d'execució del contracte?

D'acord amb l'art. 102 LCSP, els òrgans de contractació podran establir condicions especials en relació amb l'execució del contracte, sempre que siguin compatibles amb el dret comunitari i s'indiquin en l'anunci de licitació i en el plec o en el contracte. Concretament, aquestes condicions d'execució podran referir-se, en especial, a consideracions de tipus ambiental, entre d'altres.

20. Quines exigències ambientals es requereixen en el contracte de concessió d'obra pública?

D'acord amb l'art. 112 LCSP, en el marc del contracte de concessió d'obra pública s'exigeix la presentació d'un estudi de viabilitat, el qual ha d'incloure un estudi d'impacte ambiental (EIA) quan aquest sigui preceptiu d'acord amb la legislació vigent. Per als casos restants s'estableix que és suficient una anàlisi ambiental de les alternatives i les corresponents mesures correctores i protectores necessàries (art. 112.2.d).

L'apartat tercer del mateix article preveu que se sotmeti a informació pública l'esmentat estudi de viabilitat durant el termini d'un mes, prorrogable a dos

mesos, i preveu que es traslladi per informe als òrgans de l'AGE, les CCAA i EELL afectats quan l'obra no figure en el corresponent planejament urbanístic, que haurà d'emetre'l en un mes. L'apartat següent estableix que aquest tràmit d'informació pública servirà també per a complimentar el que concerneix a l'EIA, en els casos en què la declaració d'impacte ambiental (DIA) resulti preceptiva.

En relació amb aquestes exigències, en cas que s'hagi de redactar un avantprojecte de construcció i explotació de l'obra, aquest haurà de contenir, com a mínim: una memòria en la qual s'exposaran les necessitats a satisfer i els factors, entre d'altres que no citem, mediambientals considerats per atendre l'objectiu fixat i la justificació de la solució que es proposa (art. 113.2 a).

21. A quines obligacions de caràcter ambiental, generals i d'ús i conservació, està subjecte el concessionari d'obra pública?

D'acord amb l'art. 229 LCSP, seran obligacions generals del concessionari, entre d'altres, protegir el domini públic que quedi vinculat a la concessió, en especial, preservant-ne els valors ecològics i ambientals.

L'art. 230 LCSP, en relació amb l'ús i conservació de l'obra pública, estableix que el concessionari, entre altres obligacions, haurà de mantenir l'obra pública de conformitat amb el que, en cada moment i segons el progrés de la ciència, disposi la normativa tècnica, mediambiental, d'accessibilitat i eliminació de barres i de seguretat dels usuaris que resulti d'aplicació (art. 230.4).

22. Quin paper hi juga el factor ambiental a l'hora d'establir els criteris de valoració de les ofertes en el procediment d'adjudicació de contractes?

D'acord amb l'art. 134 LCSP, per a la valoració de les proposicions i la determinació de l'oferta econòmicament més avantatjosa s'haurà d'atendre a criteris directament vinculats a l'objecte del contracte. Entre

els criteris que enumera aquesta llei es troben “les característiques mediambientals o vinculades amb la satisfacció d'exigències socials que responguin a necessitats, definides en les especificacions del contracte, pròpies de les categories de població especialment desfavorides a les quals pertanyin els usuaris o beneficiaris de les prestacions a contractar (...)”. Cal apuntar que quan només s'utilitzi un criteri d'adjudicació ha de ser, necessàriament, el del preu més baix.

Serà l'òrgan de contractació qui estableixi els esmentats criteris, que han de servir de base per a l'adjudicació del contracte i aquests es determinaran en l'anunci, en els plec de clàusules administratives particulars o en el document descriptiu (art. 134.2).

En relació amb la valoració de més d'un criteri la llei determina que procedirà en particular, en l'adjudicació d'un seguit de contractes, entre els quals es troben “contractes l'execució dels quals pugui tenir un impacte significatiu en el medi ambient”, i en què es valoraran condicions ambientals mesurables, com ara el menor impacte ambiental, l'estalvi i l'ús eficient de l'aigua i l'energia i dels materials, el cost ambiental del cicle de vida, els procediments i els mètodes de producció ecològics, la generació i la gestió de residus o l'ús de materials reciclats o reutilitzats, o de materials ecològics (art. 134.3).

3. Accés a la informació ambiental i participació pública

23. Quines obligacions en l'àmbit de la informació ambiental es requereix dels ajuntaments en termes generals?

La LRBRL i el TRLMRLC preveuen que les corporacions locals han de facilitar la informació més àmplia possible sobre la seva activitat (arts. 69 a 72 i 154 a 171 respectivament). En el cas concret de l'obligació de difusió i posada a disposició del públic de la informació ambiental, ens hem de remetre a la Llei bàsica estatal 27/2006, de 18 de juliol, reguladora dels drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient.

Aquesta llei estableix unes premisses en relació amb aquesta informació: que es faci de manera progressiva i amb el grau d'amplitud, de sistemàtica i de tecnologia més ampli possible (art. 1.2).

Cal prèviament aclarir que aquesta llei, a l'hora de parlar d'autoritat pública, s'hi refereix com a subjectes que tenen el deure a dur a terme les obligacions que s'hi estableixen. En l'àmbit local la llei entén per "autoritat pública" les entitats que integren l'Administració local i les entitats de dret públic que siguin dependents o estiguin vinculades a les entitats locals, totes elles. També inclou, només quan es tracti del dret d'accés a la informació ambiental, les persones físiques o jurídiques quan assumeixin responsabilitats públiques, exerceixin funcions públiques o prestin serveis públics relacionats amb el medi ambient sota l'autoritat, en aquest cas, d'alguna entitat local.

En relació amb les obligacions generals entorn de la informació ambiental, l'art. 5 preveu que les administracions públiques duguin a terme les següents actuacions:

- Informar el públic de manera adequada sobre els drets que els atorga la llei, així com de les vies per exercitar aquests drets.
- Facilitar informació per al seu correcte exercici, així com consell i assessorament en la mesura de les seves possibilitats.
- Elaborar llistes d'autoritats públiques en atenció a la informació ambiental que obri en el seu poder, les quals es faran públicament accessibles. La llei exigeix almenys una llista unificada d'autoritats públiques per a cada comunitat autònoma, però això no impedeix que els ens locals, els ajuntaments, també ho facin.
- Garantir que el seu personal assisteixi al públic quan tracti d'accedir a la informació ambiental.
- Fomentar l'ús de tecnologies de la informació i de les telecomunicacions per a facilitar l'accés a la informació.
- Garantir el principi d'agilitat en la tramitació i la resolució de les sol·licituds d'informació ambiental.

Així mateix, també es preveu que les autoritats públiques vetllin perquè, en la mesura de les seves possibilitats, la informació que elles recullin, o recollida en el seu nom, estigui actualitzada i sigui precisa i susceptible de comparació. D'altra banda, també apel·la a les autoritats públiques per tal que adoptin totes aquelles mesures que siguin necessàries per a fer efectiu l'exercici del dret d'accés a la informació ambiental i, entre aquestes, almenys algunes que assenyalen expressament i que són les següents:

- Designar unitats responsables d'informació ambiental.
- Crear i mantenir mitjans de consulta de la informació sol·licitada.
- Crear registres o llistes de la informació ambiental que està en poder de les autoritats públiques o punts d'informació, amb indicacions clares sobre on pot trobar-se aquesta informació.

24. Quines obligacions de difusió d'informació ambiental té l'ajuntament?

Les administracions públiques tenen atribuïda l'anomenada tasca de difusió activa de la informació. Aquestes obligacions vénen previstes a l'art. 6 de la Llei 26/2007 i concretament per als ajuntaments comporten les següents obligacions:

- L'adopció de les mesures oportunes per a assegurar la paulatina difusió de la informació i la seva posada a disposició del públic de la manera més àmplia i sistemàtica possible.
- L'organització i l'actualització de la informació ambiental rellevant per a les seves funcions que obri en el seu poder, o en el d'una altra entitat en el seu nom, per a la difusió activa i sistemàtica al públic, particularment per mitjà de les tecnologies de la informació i les telecomunicacions, sempre que se'n pugui disposar.
- L'adopció de les mesures necessàries per a garantir que la informació ambiental es faci disponible gradualment en bases de dades elec-

tròniques de fàcil accés al públic a través de xarxes públiques de telecomunicacions.

Cal apuntar que la llei estableix que les obligacions relatives a la difusió de la informació ambiental per mitjà de les tecnologies de la informació i de les telecomunicacions s'entendran complertes a partir de la creació d'enllaços amb adreces electròniques a través de les quals es pugui accedir a aquesta informació.

25. Quina informació ambiental estan obligats a difondre els ajuntaments?

La pròpia Llei 26/2007 (art. 7), estableix un contingut mínim de la informació objecte de difusió. D'altra banda, puntualitza que la informació sigui actualitzada, si escau.

Com a mínim la informació objecte de difusió haurà d'incloure els següents extrems:

- Els textos de tractats, convenis i acords internacionals i els textos legislatius comunitaris, estatals, autonòmics o locals sobre el medi ambient o relacionats amb la matèria.
- Les polítiques, els programes i els plans relatius al medi ambient, així com les seves avaluacions ambientals quan escaigui.
- Els informes sobre els avanços registrats en matèria d'aplicació dels elements enumerats en els apartats 1 i 2 d'aquest article quan aquests hagin estat elaborats en format electrònic o mantinguts en aquest format per les autoritats públiques.
- Els informes sobre l'estat del medi ambient contemplats en l'art. 8, el qual regula els anomenats informes sobre l'estat del medi ambient i estableix que les administracions públiques elaboraran i publicaran, com a mínim, cada any, un informe de conjuntura sobre l'estat del medi ambient i cada quatre anys un conforme complet. Es preveu que siguin d'àmbit nacional i autonòmic i, si és el cas, local, amb la qual cosa també afecta els ajuntaments. Prescriu que inclouran dades sobre la qualitat del medi ambient i les pressions que aquest pateixi, així com

un sumari tècnic que sigui comprensible per al públic.

- Les dades o resums de les dades derivades del seguiment de les activitats que afectin o puguin afectar el medi ambient.
- Les autoritzacions amb un efecte significatiu sobre el medi ambient i els acords en matèria de medi ambient. En defecte d'això, la referència al lloc on es pot sol·licitar o trobar la informació de conformitat amb el que es disposa en l'art. 5, al qual ens hem referit en la pregunta anterior i que regula les obligacions genèriques.
- Els estudis sobre l'impacte ambiental i les avaluacions del risc relatiu als elements del medi ambient esmentats en l'art. 2.3.a, essent aquests l'aire i l'atmosfera, l'aigua, el sòl, la terra, els paisatges i espais naturals, inclosos els aiguamolls i les zones marines i costaneres, la diversitat biològica i els seus components, inclosos els organismes genèticament modificats i la interacció entre aquests elements. En defecte d'això, una referència al lloc on es pot sol·licitar o trobar la informació de conformitat amb el que es disposa en l'art. 5.
- D'acord amb l'art. 9, quan hi hagi una amenaça imminent per a la salut humana o el medi ambient ocasionada per activitats humanes o per causes naturals, les administracions públiques difondran immediatament i sense demora tota la informació que obri en poder de les autoritats públiques o en la d'altres subjectes en el seu nom, de manera que permeti al públic que pugui resultar afectat adoptar les mesures necessàries per a prevenir o limitar els danys que es poguessin derivar d'aquesta amenaça. En aquest cas, la informació es diferenciarà per raó de sexe quan aquest sigui un factor significatiu per a la salut humana. Tot això, sens perjudici de qualsevol obligació específica d'informar derivada de la legislació vigent. No obstant això, no serà d'aplicació quan concorrin causes de defensa nacional o seguretat pública, de conformitat amb l'art. 13.1

Cal afegir que hi haurà alguns casos en què no es podrà dur a terme aquesta difusió activa de la informació. Concretament, quan concorrin els supòsits d'excepció que s'apunten en relació amb el deure de difusió passiva.

26. Què comporta l'anomenat deure de difusió passiva de la informació ambiental? Obligacions, resolució, terminis, notificació, subministrament, format.

El **deure d'informació passiva** està sotmès a les sol·licituds d'informació ambiental que es presentin davant de l'autoritat pública competent per a resoldre-les. La llei entén com a tal aquella que posseeixi la informació sol·licitada, directament o a través d'altres subjectes que la posseeixin en el seu nom.

L'ajuntament estarà **obligat a** donar la informació ambiental que se li demani a través de la sol·licitud.

El procediment que es durà a terme per resoldre-la serà el procediment general. Això no obstant, s'incideix en les garanties que s'hauran de complir, com a mínim:

- En cas d'imprecisió a l'hora de requerir la informació, se li demanarà al sol·licitant que l'especifiqui i se l'assistirà per a concretar-li la petició d'informació al més aviat possible. Com a molt tard, abans que s'acabi el termini: un mes, o dos si és el cas.
- En cas que aquest ajuntament no tingui la informació requerida remetrà la sol·licitud a qui la posseeixi i li comunicarà al sol·licitant.
- Si a aquest ajuntament no li fos possible donar la informació al sol·licitant, haurà d'informar-lo directament sobre l'autoritat pública a qui s'ha de dirigir per tal de demanar aquesta informació.

L'ajuntament haurà de **resoldre** la sol·licitud facilitant la informació ambiental demanada o comunicant al sol·licitant els motius de denegació.

El termini per a fer-ho és com més aviat millor i, com a molt tard, un mes des que es va rebre la sol·licitud al registre de l'autoritat pública competent per

a resoldre-la, que pot ser el mateix ajuntament davant del qual s'ha presentat o una altra a la qual se li hagi remès la documentació. Aquest és el termini establert amb caràcter general. No obstant això, el termini es pot allargar fins a dos mesos quan el volum i la complexitat de la informació siguin tals que resulti impossible complir el termini d'un mes. En aquest segon cas caldrà informar el sol·licitant, tant de l'ampliació del termini com dels motius que la justifiquen.

La informació **se subministrarà** en la **forma o format** que determini el sol·licitant. Això no obstant, l'ajuntament pot decidir facilitar-la en un altre format quan concorri alguna de les circumstàncies següents:

- Que la informació ja hagi estat difosa sobre la base del deure de difusió activa i el sol·licitant hi pugui accedir fàcilment. En aquest cas s'indicarà on es pot trobar o se li remetrà en el format que estigui disponible.
- Que es consideri raonable posar-la a disposició del sol·licitant en un altre format o forma i que ho justifiqui adequadament.

Cal apuntar que, per tal de facilitar la informació ambiental, els ajuntaments procuraran conservar aquesta informació quan estigui en el seu poder, o en la d'altres subjectes en el seu nom, en formes o formats de fàcil reproducció i accés mitjançant telecomunicacions informàtiques o per altres mitjans electrònics.

D'altra banda, quan resolgui no facilitar la informació, parcialment o totalment, en la forma o format sol·licitats, haurà de comunicar-ne els motius al sol·licitant en el termini d'un mes des de la recepció de la sol·licitud en el registre de l'autoritat pública competent per a resoldre, especificant la forma o format en què, si és el cas, es podria facilitar la informació demanada i indicant els recursos que procedeixen contra la negativa.

Quan la sol·licitud demani informació sobre factors com ara substàncies, energia, soroll, radiacions o residus, inclosos residus radioactius, emissions, abocaments i altres alliberacions al medi ambient, que afectin o puguin afectar els elements del medi ambient com són l'aire i l'atmosfera, l'aigua, el sòl, la terra, els paisatges i els espais naturals, inclosos els aigua-

molls i les zones marines i costaneres, la diversitat biològica i els seus components, inclosos els organismes modificats genèticament; i la interacció entre aquests elements, la llei estableix (art. 12) que en aquest cas l'ajuntament, les autoritats públiques, hauran d'informar, si així se sol·licita, sempre que estigui disponible, el lloc on es pot trobar informació sobre els següents extrems: el mètode de medicació, inclòs el mètode d'anàlisi, de mostreig i tractament previ de les mostres utilitzat per a l'obtenció de la informació o la referència al procediment normalitzat dut a terme.

La notificació per escrit o electrònica serà el mitjà a través del qual es comunicarà una **negativa** a facilitar la informació. Serà d'aquesta manera quan s'hagi sol·licitat per escrit o fins i tot si així es demana. En aquesta notificació caldrà incloure la informació sobre el procediment de recurs previst (recurs d'alçada o reposició, si és el cas, i recurs contenciós administratiu).

Cal afegir que es pot donar el supòsit de **subministrar de manera parcial la informació** a disposició del sol·licitant quan es pugui separar de la informació que no es pot donar per les circumstàncies que preveu la llei i que apuntem a continuació: “ La informació ambiental sol·licitada que estigui en poder de les autoritats públiques o en el d'un altre subjecte en el seu nom es posarà parcialment a la disposició del sol·licitant quan sigui possible separar del text de la informació sol·licitada la informació a què es refereix l'art. 13, apartats 1.d, 1.e i 2.” (art. 14).

27. Quan pot negar-se l'ajuntament a donar aquesta informació ambiental?

La Llei 26/2007 estableix uns supòsits que fonamenten la denegació de facilitar la informació ambiental sol·licitada (art. 13). Aquesta llei parla d'excepcions a l'obligació de facilitar la informació i considera que es podran denegar les sol·licituds quan concorri qualsevol de les circumstàncies que s'indiquen a continuació. Cal destacar prèviament que la interpretació d'aquestes excepcions s'ha de fer de manera molt restrictiva, és a dir, ponderant en cada cas concret l'inte-

rès públic atès amb la divulgació d'una informació i l'interès atès amb la seva denegació:

- Que la informació sol·licitada a l'autoritat pública no obri en poder d'aquesta o en el d'una altra entitat en el seu nom, sens perjudici del que disposa l'art. 10.2 *b*, que preveu com a garantia que quan l'autoritat pública no posseeixi la informació requerida remetrà la sol·licitud a la que la posseeixi, i donarà compte d'això al sol·licitant.
- Que la sol·licitud sigui manifestament irraonable.
- Que la sol·licitud estigui formulada de manera excessivament general, tenint en compte que quan una sol·licitud d'informació ambiental estigui formulada de manera imprecisa, l'autoritat pública demanarà al sol·licitant que l'especifiqui i l'assistirà per concretar la seva petició d'informació al més aviat possible i, a tot tardar, abans que expiri el termini d'un mes.
- Que la sol·licitud es refereixi a material en curs d'elaboració o a documents o dades inconclusos, entenent com a tals aquells sobre els quals l'autoritat pública estigui treballant activament. La llei afegeix que, si la denegació es basa en aquest motiu, l'autoritat pública competent haurà de mencionar la denegació a l'autoritat que està preparant el material i informar el sol·licitant sobre el temps previst per a acabar la seva elaboració.
 - Si la denegació es basa en aquest motiu, l'autoritat pública competent haurà d'esmentar en la denegació l'autoritat que està preparant el material i informar el sol·licitant sobre el temps previst per acabar la seva elaboració.
- Que la sol·licitud es refereixi a comunicacions internes, tenint en compte l'interès públic atès per la revelació.
- Quan la revelació de la informació sol·licitada pugui afectar negativament els següents extrems:
 - La confidencialitat dels procediments de les autoritats públiques, quan l'esmentada con-

fidencialitat estigui prevista en una norma amb rang de llei.

- Les relacions internacionals, la defensa nacional o la seguretat pública.
- Les causes o els assumptes subjectes a procediment judicial o en tràmit davant dels tribunals (en aquest supòsit, en tot cas, haurà d'identificar l'òrgan judicial davant del qual es tramiti), el dret de tutela judicial efectiva o la capacitat per a realitzar una investigació de caire penal o disciplinària.
- La confidencialitat de dades de caràcter comercial i industrial, quan aquesta confidencialitat estigui prevista en una norma amb rang de llei o en la normativa comunitària, amb la finalitat de protegir interessos econòmics legítims, inclòs l'interès de mantenir la confidencialitat estadística i el secret fiscal.
- Els drets de propietat intel·lectual i industrial (llevat dels casos en què el titular n'hagi consentit la seva divulgació).
- El caràcter confidencial de les dades personals (com ho regula la LO 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal) sempre que la persona interessada a qui afecti no n'hagi consentit el seu tractament o revelació.
- Els interessos o la protecció d'un tercer que hagi facilitat voluntàriament la informació sol·licitada sense estar obligat a això per la legislació vigent (se n'exceptuen els supòsits en els quals la persona n'hagi consentit la seva divulgació).
- La protecció del medi ambient a la qual es refereix la informació sol·licitada. En particular, la que es refereix a la localització de les espècies amenaçades o a la dels seus llocs de reproducció.

En relació amb les emissions al medi ambient, les autoritats públiques no podran fonamentar la denegació de facilitació d'informació basant-se en l'art. 13 ap. 2, lletres *a*, *d*, *f*, *g* i *h*. És a dir, basant-se en la confidencialitat dels procediments, la confidencialitat de

les dades personals, els interessos o la protecció d'un tercer i la protecció del medi ambient.

La notificació serà el mitjà per comunicar al sol·licitant la negativa de facilitar la totalitat o part de la informació requerida, indicant sempre els motius de la denegació i en el termini màxim d'un mes o, si és el cas, de dos mesos, des de la recepció de la sol·licitud per part de l'autoritat competent per resoldre.

28. En quins procediments relacionats amb el medi ambient, d'aprovació de plans i programes i disposicions generals té dret a participar el públic?

Es podrà participar, d'acord amb l'art. 17 de la Llei 27/2006, en l'elaboració, modificació o revisió de plans i programes que versin sobre les matèries següents:

- residus
- piles i acumuladors
- nitrats
- envasos i residus d'envasos
- qualitat de l'aire
- aquelles altres normatives que estableixi la normativa autonòmica;
- en matèria d'aigües i en aquells plans i programes afectats per la legislació sobre avaluació dels efectes dels plans i programes en el medi ambient (és important apuntar que en aquests dos últims casos s'ajustarà al que digui la legislació específica).

Cal afegir que queden exclosos en tot cas aquells plans i programes que tinguin com a únic objectiu la defensa nacional o la protecció civil en casos d'emergència.

D'altra banda, quan es tracti de disposicions generals, és a dir, de normes relacionades amb el medi ambient, les administracions públiques asseguraran que s'observin les garanties en matèria de participació establertes en l'art. 16 en relació amb l'elaboració, la modificació i la revisió de les disposicions de caràcter general que versin sobre les matèries següents:

- protecció de les aigües
- protecció contra el soroll

- protecció dels sòls
- contaminació atmosfèrica
- ordenació del territori rural i urbà i utilització dels sòls
- conservació de la naturalesa, diversitat biològica
- monts i aprofitaments forestals
- gestió dels residus
- productes químics, inclosos els biocides i els plaguicides
- biotecnologia
- altres emissions, abocaments i alliberament de substàncies en el medi ambient
- avaluació d'impacte mediambiental
- accés a la informació, participació pública en la presa de decisions i accés a la justícia en matèria de medi ambient
- aquelles altres matèries que estableixi la normativa autonòmica.

La revisió de les normes de participació en l'elaboració, la modificació i la revisió de les normes l'objecte exclusiu del qual sigui la prevenció de riscos laborals s'ajustarà al que es disposa en la seva normativa específica.

S'estableixen unes exclusions que esmentem a continuació:

- Els procediments administratius d'elaboració de disposicions de caràcter general que tinguin per objecte la regulació de matèries relacionades exclusivament amb la defensa nacional, amb la seguretat pública, amb la protecció civil en casos d'emergència o amb el salvament de la vida humana en el mar.
- Les modificacions de les disposicions de caràcter general que no resultin substancials pel seu caràcter organitzatiu, procedimental o anàleg, sempre que no impliquin una reducció de les mesures de protecció del medi ambient.
- Els procediments d'elaboració de disposicions de caràcter general que tinguin per únic objecte l'aprovació de plans o programes, que s'ajustaran a allò establert en la seva normativa específica.

29. En què consisteix aquest dret de participació?

El dret de participació pública en assumptes de caràcter mediambiental consisteix, en termes generals i d'acord amb l'art. de la Llei 27/2006, en els següents punts:

- Que **s'informi al públic** mitjançant avisos públics o altres mitjans apropiats, com els electrònics, quan se'n disposi, sobre qualsevol proposta de plans, programes o disposicions de caràcter general o, si escau, de la seva modificació o de la seva revisió, que la **informació** pertinent sobre aquestes propostes **sigui intel·ligible** i es posi a la disposició del públic, inclosa la relativa al dret a la participació en els processos decisoris i a l'Administració pública competent a la qual es poden presentar comentaris o formular al·legacions.
- Que el públic tingui dret a expressar observacions i opinions quan estiguin obertes totes les possibilitats, abans que s'adoptin decisions sobre el pla, programa o disposició de caràcter general.
- Que es tinguin degudament en compte els resultats de la participació pública quan s'adoptin les decisions que s'han esmentat prèviament.
- Que s'informi al públic de les decisions adoptades i dels motius i consideracions en els quals es basin aquestes decisions, incloent la informació relativa al procés de participació pública. Això es farà un cop examinades les observacions i les opinions expressades pel públic.

La llei demana que les administracions públiques, en aquest cas els ajuntaments, amb la finalitat que es pugui **participar de manera efectiva** en el procés, determinin amb la **suficient antelació** quins **membres** del públic tenen la consideració de persona interessada per a participar en els procediments que hem esmentat anteriorment. Aquests membres constitueixen, en tot cas, les **persones interessades**, que seran:

- Tota persona física o jurídica en la qual concorri qualsevol de les circumstàncies previstes en l'art. 31 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre,

de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. És a dir:

- Aquells que promoguin el procediment com a titulars de drets o interessos legítims individuals o col·lectius;
 - Els que, sense haver iniciat el procediment, tinguin drets que puguin resultar afectats per la decisió que s'adopti.
 - Aquells els interessos dels quals, legítims, individuals o col·lectius, es puguin veure afectats per la resolució i que es personin en el procediment quan encara no hi hagi resolució definitiva.
 - Les associacions i les organitzacions representatives d'interessos econòmics i socials, com a titulars d'interessos legítims col·lectius, en els termes que la llei reconegui (com veurem, la Llei 26/2007 ho fa).
 - Derivada d'alguna relació jurídica transmissible.
- Les persones jurídiques sense ànim de lucre que compleixin els requisits establerts en l'art. 23 d'aquesta llei. Per tant:
- Que tinguin entre les finalitats acreditades en els seus estatuts la protecció del medi ambient en general o la d'algun dels seus elements en particular.
 - Que s'haguessin constituït legalment almenys dos anys abans de l'exercici de l'acció i que exerceixin de manera activa les activitats necessàries per aconseguir les finalitats previstes en els seus estatuts.
 - Que, segons els seus estatuts, desenvolupin la seva activitat en un àmbit territorial que resulti afectat per l'actuació, o si escau, l'omissió administrativa. Cal apuntar que aquestes persones jurídiques sense ànim de lucre a les quals ens hem referit tindran dret a l'assistència jurídica gratuïta en els termes previstos en la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta.

Cal assenyalar també que el que hem dit no substitueix el que pugui dir qualsevol altra disposició que amplii els drets reconeguts per la Llei 27/2006.

30. Què és i quines funcions té el Consell Assessor de Medi Ambient que afectin els ajuntaments?

El Consell Assessor de Medi Ambient està adscrit, a efectes administratius, al Ministeri de Medi Ambient. És un òrgan col·legiat que té per objecte la participació i el seguiment de les polítiques ambientals generals orientades al desenvolupament sostenible.

La funció que destaquem, de totes les establertes per l'art. 19 de la Llei 27/2007, per ser rellevant per a l'Administració local, és que:

- les entitats que integren l'Administració local podran sol·licitar a la presidència del Consell que aquest emeti informes sobre matèries de la seva competència relatives al medi ambient.

4. Avaluació d'impacte ambiental i avaluació ambiental de plans i programes

31. Què s'entén per Avaluació d'Impacte Ambiental (AIA)?

Cal que ens remetem a la jurisprudència i a la pròpia llei per conèixer què s'entén per AIA.

El Tribunal Constitucional ha definit l'AIA a la Sentència 13/1998, de 22 de gener, com una “técnica de protección ambiental de carácter anticipado o preventivo (si bien no alcance al escalón superior de la planificación y programación, propio de la llamada evaluación estratégica), dirigida a introducir la variable ambiental en la ejecución de proyectos tanto de obras y actividades públicas como de obras y actividades promovidas por particulares” (FJ 3).

La sentència afegeix que “la evaluación de impacto ambiental es un instrumento que sirve para preservar los recursos naturales y defender el medio ambiente en los países industrializados. Su finalidad propia es facilitar a las autoridades competentes la información

adecuada, que les permeti decidir sobre un determinad projecte con pleno conocimiento de sus posibles impactos significativos en el medio ambiente. La legislación ofrece a los poderes públicos, de esta forma, un instrumento para cumplir su deber de cohonestar el desarrollo económico con la protección del medio ambiente. La evaluación de impacto ambiental aparece configurada como una técnica o instrumento de tutela ambiental preventiva –con relación a proyectos de obras y actividades- de ámbito objetivo global o integrador y de naturaleza participativa” (FJ 4).

La llei actualment vigent en la matèria, el Reial decret legislatiu 1/2008, d'11 de gener, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'avaluació d'impacte ambiental de projectes, estableix a l'art. 2.1 que “als efectes del que disposa la llei s'entendrà per AIA el conjunt d'estudis i anàlisis tècniques que permetin estimar els efectes que l'execució d'un determinat projecte pot causar sobre el medi ambient”.

32. Què s'entén per Avaluació Ambiental Estratègica (AAE)?

Per conèixer en què consisteix ens remetrem a la llei i a la doctrina.

La Llei estatal 9/2006, de 28 d'abril, sobre avaluació dels efectes de determinats plans i programes en el medi ambient defineix, d'una banda, què s'entén a efectes d'aquesta llei per plans i programes, i de l'altra també què s'entén per avaluació ambiental.

La Llei catalana 6/2009, d'avaluació ambiental, també ho fa en els següents termes: entén per “avaluació ambiental” el procés d'integració de les consideracions ambientals en la preparació, l'aprovació i el seguiment dels plans i els programes que poden tenir efectes significatius sobre el medi ambient. L'avaluació ambiental inclou la preparació d'un informe de sostenibilitat ambiental del pla o programa, la realització de consultes i el tràmit de participació pública, la consideració d'aquests aspectes en la memòria ambiental que s'adopti i el seguiment posterior dels efectes de l'execució del pla o programa sobre el medi ambient (art. 2.a).

Per saber l'abast d'aquesta avaluació cal conèixer què s'entén a aquests efectes per “pla o programa que pot tenir efectes significatius sobre el medi ambient”. Ens hem de remetre, en primer lloc, a la definició establerta per la mateixa llei catalana de “pla o programa”: el conjunt de documents elaborats per les administracions públiques que, independentment de la denominació concreta que tinguin, són el marc per a decisions d'autorització ulteriors, fixen finalitats i objectius, estableixen prioritats per a l'actuació pública i harmonitzen i compatibilitzen decisions amb la protecció del medi ambient, sense que siguin executables directament. Són també plans o programes, segons la present llei, els de promoció privada que aprova una administració pública (art. 2.b). Per saber què hem d'entendre per “efectes significatius sobre el medi ambient” ens hem de remetre a l'art. 3.2 de la Llei estatal 9/2006. D'acord amb aquest article s'entendrà que tenen efectes significatius sobre el medi ambient aquells plans i programes que es puguin encabir en alguna de les categories següents: a) els que estableixin el marc per a la futura autorització de projectes legalment sotmesos a avaluació d'impacte ambiental en les següents matèries: agricultura, ramaderia, silvicultura, aqüicultura, pesca, energia, mineria, indústria, transport, gestió de residus, gestió de recursos hídrics, ocupació del domini públic maritimoterrestre, telecomunicacions, turisme, ordenació del territori urbà i rural, o de l'ús del sòl; b) els que requereixin una avaluació conforme amb la normativa reguladora de la Xarxa Ecològica Europea Natura 2000, regulada a la Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i la fauna silvestre (...), actualment derogada per la Llei 42/2007.

RAZQUIN LIZARRAGA¹ defineix l'AAE de la següent manera: “Se configura básicamente como un procedimiento evaluatorio de la incidencia ambiental de planes y programas, de carácter anticipado e independiente de la evaluación de impacto ambiental de

¹ RAZQUIN LIZARRAGA, J.A., “Evaluación ambiental estratégica de planes y programas”, a l'obra col·lectiva dirigida per ALONSO GARCÍA, E. i LOZANO CUTANDA, B., *Diccionario de Derecho Ambiental*, Iustel, Madrid, 2006, p. 640.

proyectos (EIA). Contribuye a la protección ambiental y al desarrollo sostenible, refuerza y facilita la EIA de proyectos e integra el medio ambiente en las decisiones sobre sectores específicos. Es un proceso de ayuda a la decisión para integrar la sostenibilidad y favorecer la participación pública en los niveles más altos de decisión”.¹

33. Com es poden veure afectats els ajuntaments per la normativa sobre AIA?

Els ens locals, i principalment els municipis, es poden veure afectats per la normativa sobre AIA des de dues vessants diferents: com a titulars de projectes sotmesos a AIA o com a administració competent per a l'aprovació del projecte.

L'art. 2.2 inclou en la definició d'òrgan substantiu “aquell òrgan de l'Administració pública estatal, autonòmica o local competent per autoritzar, per aprovar o, si escau, per controlar l'activitat a través de la declaració responsable o comunicació dels projectes que s'hagin de sotmetre a avaluació d'impacte ambiental”. I continua dient que “quan un projecte es vegi afectat per diversos conceptes que precisin autorització, aprovació o, si escau, control de l'activitat i que s'haguessin d'atorgar o exercir per diferents òrgans de l'Administració pública estatal, autonòmica o local, es considerarà òrgan substantiu aquell que ostenti les competències sobre l'activitat a la finalitat de la qual s'orienta el projecte, amb prioritat sobre els òrgans que ostenten competències pel que fa a activitats instrumentals o complementàries respecte d'aquelles”.

34. Com intervenen els ens locals en el procediment AAE?

Com manifesten CASADO CASADO i FUENTES i GASÓ², “com a regla general, la realització de l'AAE correspon a l'administració pública competent per a l'elaboració i l'aprovació del pla o programa, ja sigui amb caràcter definitiu, ja sigui com a requisit previ a

² CASADO CASADO, L.; FUENTES i GASÓ, J.R., *Medi ambient i ens locals*, Cedecs, Barcelona, 2008, p. 145.

la seva remissió a les Corts Generals o, si s'escau, a les assemblees legislatives de les comunitats autònomes. La Llei 9/2006 no atribueix cap competència específica als ens locals. Únicament preveu que en el cas de plans i programes, l'elaboració o l'aprovació dels quals correspongui als ens locals, les actuacions previstes en aquesta llei correspondran a l'administració que determini la legislació autonòmica (art. 5.2)².

A Catalunya la legislació aplicable és la Llei 6/2009, la qual diu que en relació amb els objectius de protecció ambiental que s'hauran de tenir en compte s'inclouen aquells que hagin estat establerts a l'àmbit local, per tant, per les ordenances municipals.

Cal assenyalar que el gruix de plans de competència municipal són els plans urbanístics, així doncs, serà en aquest àmbit en el qual els ens locals, majoritàriament, hauran de fer el corresponent informe mediambiental que preveu també la legislació urbanística.

5. Taxes i tributs

35. Els ajuntaments poden establir tributs ambientals?

D'acord amb l'art. 4.1 *b* de la LBRL, els municipis gaudeixen de la potestat tributària i la financera, però cal tenir en compte que la Constitució espanyola, als arts. 31.3 i 133, estableix una reserva de llei en matèria tributària, motiu pel qual és necessari que una llei estableixi els elements essencials dels tributs locals. Les ordenances locals únicament tenen rang reglamentari, fet que obliga els ajuntaments a respectar la configuració dels tributs efectuada pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals (TRLHL), que té rang de llei. Per tant, els ajuntaments només podran utilitzar la tributació per a la protecció del medi ambient quan de manera expressa o implícita ho prevegi el TRLHL.

El TRLHL no contempla tributs locals de caràcter ambiental, encara que els ajuntaments disposen d'alguns mecanismes per introduir la variable ambiental. Per exemple, introduir a les ordenances fiscals boni-

ficacions fiscals previstes amb caràcter general pel legislador, com:

1. Una bonificació de fins al 50 % de la quota íntegra de l'IBI per als béns immobles on s'hagin instal·lat sistemes per a l'aprofitament tèrmic o elèctric de l'energia solar (art. 74.5 TRLHL).
2. Una bonificació de fins al 50 % de la quota corresponent de l'IAE per als subjectes passius que tributin per quota municipal i que utilitzin o produeixin energia a partir d'instal·lacions per a l'aprofitament d'energies renovables o sistemes de cogeneració; realitzin les seves activitats industrials, des de l'inici de la seva activitat o per trasllat posterior en locals o instal·lacions allunyats de les zones més poblades del terme municipal; estableixin un pla de transport per als seus treballadors que tingui per objecte reduir el consum d'energia i les emissions causades pel desplaçament als llocs de treball i fomentar la utilització dels mitjans de transport més eficients, com el transport col·lectiu o el compartit (art. 88.2.c TRLHL).
3. Una bonificació de fins al 75 % de la quota de l'IVTM en funció de la classe de carburant que consumeixi el vehicle, en relació amb la incidència de la combustió d'aquest carburant en el medi ambient (art. 95.6. a TRLHL).
4. Una bonificació de fins al 75 % de la quota de l'IVTM en funció de les característiques dels motors dels vehicles i la seva incidència en el medi ambient (art. 95.6.b TRLHL).

36. Els ajuntaments poden establir taxes de caràcter ambiental?

D'acord amb el TRLHL, els ajuntaments poden establir taxes com a contraprestació patrimonial per la prestació de serveis públics o la realització d'activitats administratives de competència local, quan es tracti de serveis públics o la realització d'activitats administratives relacionades amb el medi ambient. Però a diferència dels tributs en l'àmbit de les taxes, els ajun-

taments tenen una major capacitat per introduir les seves polítiques d'incentiu ambiental.

Com ha posat de manifest LOZANO CUTANDA³ “de acuerdo con los criterios establecidos en la Ley reguladora de las Haciendas Locales para el cálculo de las tasas nada parece impedir que los Ayuntamientos establezcan tarifas progresivas en función de la contaminación producida, siempre que el importe recaudado por las mismas no exceda en su conjunto del coste real o previsible del servicio o actividad de que se trate (...). Los Municipios deberían por ello ensayar en ámbitos como la recogida de residuos el sistema de pago de las tasas en función de la cuantía o tipo de basura producida, pues de lo contrario sistemas como el actual de separación y reciclado de residuos, que se basan en la conciencia ambiental de los ciudadanos, que es hoy por hoy muy deficiente (...) están destinados al fracaso”³.

Així, en l'actualitat alguns municipis han començat a imposar tarifes marginalment creixents per al consum d'aigua, sistemes de pagament per generació de residus, taxes d'entrada a espais naturals, etc.

³ LOZANO CUTANDA, B., *Derecho Ambiental Administrativo, La Ley, Madrid, 2010.*

2. Competències sectorials

1. Aigües

37. Quines competències tenen els ajuntaments en matèria d'aigües?

D'acord amb l'art. 25.2.1, l'art. 26.1.a i l'art. 86.3 de la LBRL i els arts. 63.3 i 67.a TRLMRLC, així com l'art. 5 del Decret legislatiu 3/2003 pel qual s'aprova el Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, els municipis tenen competències en els següents àmbits:

- abastament d'aigua potable
- clavegueram
- tractament d'aigües residuals
- control sanitari de les aigües
- adequació ambiental i urbanística de l'espai fluvial

Darrerament s'ha plantejat la necessitat que els ens locals aprovin ordenances en matèria d'estalvi d'aigua, justificant aquesta competència, a més a més de la Llei estatal 7/1985, de 2 d'abril, de bases del règim local, que atribueix als municipis la potestat de dictar ordenances en l'àmbit de les seves competències (art. 4.1.a), entre les quals s'inclou la protecció del medi (art. 25.2.f) i el reconeixement d'aquesta potestat en la Llei municipal i de règim local de Catalunya (text refós aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, arts. 8.1. a i 66.3.f, en la manca de desenvolupament legislatiu en l'àmbit estatal i autonòmic d'aquesta matèria, ja que ni el Text refós de la Llei d'aigües ni el Decret legislatiu 3/2003 regulen específicament l'estalvi d'aigua. Així mateix, l'art. 28 de la LBRL faculta els municipis per realitzar activitats complementàries de les pròpies de l'administració autonòmica i estatal, entre les quals es pot considerar la protecció del medi ambient.

Cal afegir que avui en dia ja existeixen ordenances tipus d'estalvi d'aigua, per exemple, l'encarregada per la Diputació de Barcelona de l'any 2005 (<http://www.diba.cat/documents/63810/508804/xarxasost-pdf-OrdenancaAigua-pdf.pdf>), així com municipis que en disposen.

2. Costes

38. Els espais costaners formen part del terme municipal?

Sí perquè la jurisprudència del Tribunal Suprem i del Tribunal Constitucional ha reconegut que els ports i la zona maritimoterrestre s'inclouen en el terme municipal on estan ubicats, "basándose en que legalmente todo el territorio nacional se divide en términos municipales de forma que no puedan quedar espacios territoriales excluidos de ellos" (STC 77/1984, de 3 de juliol).

39. Els ajuntaments tenen competències sobre el domini públic maritimoterrestre?

La Llei 22/1988, de 28 de juny, de costes (LC), contempla en el seu art. 115 un conjunt de competències municipals en aquesta matèria, que malgrat no fer una atribució directa de competències, perquè remet a la legislació autonòmica, expressa que podrà incidir sobre:

- a) Informar els atermenaments del domini públic maritimoterrestre.
- b) Informar les sol·licituds de reserves, adscripcions, autoritzacions i concessions per a l'ocupació i l'aprofitament del domini públic maritimoterrestre.
- c) Explotar els serveis de temporada que puguin establir-se en les platges per qualsevol de les formes de gestió directa o indirecta previstes en la legislació de règim local.
- d) Mantenir les platges i els llocs públics de bany en les condicions adequades de neteja, higiene i salubritat, així com vigilar l'observança de les

normes i les instruccions dictades per l'Administració de l'Estat sobre salvament i seguretat de les vides humanes.

40. Com afecta la Llei de costes sobre les competències municipals en matèria d'urbanisme?

La Llei de costes respecta les competències municipals dels municipis, establint a la disposició addicional 6 que “las limitaciones en el uso del suelo previstas en esta Ley se aplicarán sin menoscabo de las competencias que las Comunidades Autónomas y Ayuntamientos puedan ejercer en materia de ordenación del territorio y del litoral y urbanismo”.

A més, la jurisprudència consolidada ha manifestat que el caràcter demanial de la zona costanera no afecta les competències urbanístiques que tenen atribuïts els ajuntaments.

41. Quines competències tenen els ajuntaments sobre les platges?

La LBRL no fa referència expressa a les competències municipals sobre les platges, encara que la doctrina encaixa les competències sobre la higiene, la salubritat i la neteja de les platges en algunes de les matèries recollides a l'art. 25.2 de la LBRL.

Són la Llei de costes (LC) i el seu Reglament (RC) els que contempen les competències municipals sobre aquesta matèria. En concret, l'art. 115 preveu, entre les competències possibles dels ajuntaments, les següents:

- a) Explotar els serveis de temporada que puguin establir-se en les platges per qualsevol de les formes de gestió directa o indirecta previstes en la legislació de règim local.
- b) Mantenir les platges i els llocs públics de bany en les condicions adequades de neteja, higiene i salubritat, així com vigilar l'observança de les normes i les instruccions dictades per l'Administració de l'Estat sobre salvament i seguretat de les vides humanes.

42. Cóm intervé l'ajuntament en les competències estatals i autonòmiques sobre el domini públic maritimoterrestre?

En procediments de competència de l'Administració de l'Estat o de la comunitat autònoma, l'ajuntament pot intervenir mitjançant tràmits de consulta, informe o audiència.

Aquesta intervenció municipal es concretarà en cada procediment, de la següent manera:

1. En el procediment d'atermenament del domini públic maritimoterrestre, segons l'art. 12.2 de la Llei de costes, l'ajuntament ha d'ésser escoltat.
2. D'acord amb els arts. 18.1 de la LC i 37.1 del RC es requereix informe preceptiu de l'ajuntament afectat a l'expedient de desafectació, prèvia declaració de no necessitat dels béns per a la protecció o la utilització del domini públic.
3. La declaració de zona de reserva s'ha de sotmetre a informe previ dels ajuntaments afectats (arts. 47.3 i 115 *b* de la LC i 101.5 i 208 *b* del RC).
4. D'acord amb l'art. 53.2 del RC, quan la realització o la modificació dels accessos públics i dels aparcaments sigui competència de l'Administració de l'Estat i es dugui a terme mitjançant l'expropiació forçosa o la imposició de servitud de pas, és preceptiu l'informe de l'ajuntament afectat.
5. En la tramitació dels projectes d'obres de competència de l'Administració de l'Estat, si es tracta de projectes d'obres de primer establiment, reforma o gran reparació resulta, segons l'art. 97.4 del RC, preceptiu l'informe de l'ajuntament on s'emplacin les obres.
6. En els procediments per a l'atorgament d'autoritzacions i concessions demaniales competència de l'Administració de l'Estat es requereix informe preceptiu de l'ajuntament (art. 115 *b* de la LC i 208 *b* i 146.6 del RC).
7. En els projectes d'adscripcions a les comunitats autònomes d'espais demaniales per a la construcció de nous ports i vies de transport de la seva titularitat o d'ampliació o modificació dels

existents, s'exigeix l'informe dels ajuntaments afectats (arts. 110. *f* de la LC i 203.1. *f* del RC).

8. En el procediment de protecció de determinats trams de la costa per part de l'Administració de l'Estat s'exigeix abans de l'aprovació informe dels ajuntaments afectats “para que los mismos puedan formular las objeciones que deriven de sus instrumentos de ordenación aprobados o en tramitación” (arts. 22.2 de la LC i 42.1 del RC).

43. Com intervé l'Administració de l'Estat en els procediments d'ordenació territorial i urbanística que afecten el litoral?

L'Administració estatal participa en la tramitació dels instruments d'ordenació urbanística que són competència de l'Administració local. L'article 112.a de la LC estableix que correspon a l'Administració de l'Estat emetre informe, amb caràcter preceptiu i vinculant, dels plans i normes d'ordenació territorial o urbanística i les seves modificacions o revisions. De manera més detallada l'art. 117 de la LC preveu dos informes que ha d'emetre l'Administració de l'Estat: un, previ a l'aprovació inicial, el qual s'ha d'emetre en el termini d'un mes; l'altre, previ a l'aprovació definitiva, el qual s'ha d'emetre en el termini de dos mesos.

3. RESIDUS

44. Què és un residu?

El Decret legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora dels residus entén per residu “qualsevol substància o objecte de què el seu posseïdor o la seva posseïdora es desprengui o tingui la intenció o l'obligació de desprendre-se'n”. Cal apuntar que la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats (LRSC) estableix la mateixa definició i, per tant, no comporta cap canvi en aquest sentit.

45. Quins residus ha de gestionar l'ajuntament?

Tant la legislació bàsica estatal com la catalana encarreguen als ens locals i, per tant, també als ajuntaments, la gestió dels residus anomenats fins fa poc urbans o municipals i, a partir del 30 d'abril, residus domèstics.

D'acord amb la legislació catalana s'entenia com a residus municipals aquells “residus generats en els domicilis particulars, els comerços, les oficines i els serveis, i també els que no tenen la consideració de residus especials i que per llur naturalesa o composició es poden assimilar als que es produeixen en els dits llocs o activitats. Tenen també la consideració de residus municipals els residus procedents de la neteja de les vies públiques, zones verdes, àrees recreatives i platges; els animals domèstics morts; els mobles, els estris i els vehicles abandonats; els residus i els enderrocs procedents d'obres menors i reparació domiciliària.”

Ara, la LRSC ja no fa servir el concepte de “residu urbà” o “municipal” sinó que l'ha substituït pel de **residu domèstic**, entenent com a tals “els residus generats a les llars com a conseqüència de les activitats domèstiques. Es consideren també residus domèstics els similars als anteriors generats en serveis i indústries.

S'inclouen també en aquesta categoria els residus que es generen a les llars d'aparells elèctrics i electrònics, roba, piles, acumuladors, mobles i estris, així com els residus i enderrocs procedents d'obres menors de construcció i reparació domiciliària.

Tindran la consideració de residus domèstics els residus procedents de neteja de vies públiques, zones verdes, àrees recreatives i platges, els animals domèstics morts i els vehicles abandonats.”

46. Quines competències té l'ajuntament en matèria de residus?

L'art. 12 de la LRSC estableix les competències que assumeixen les administracions en matèria de residus, atribuint als ens locals les que enumerem a continuació i de la següent manera:

5. Correspon a les entitats locals, o a les diputacions forals quan escaigui:
 - a) Com a servei obligatori, la recollida, el transport i el tractament dels residus domèstics generats en les llars, comerços i serveis en la forma en què estableixin les seves respectives ordenances en el marc jurídic del que s'estableix en aquesta llei, de les quals si escau dictin les comunitats autònomes i de la normativa sectorial en matèria de responsabilitat ampliada del productor. La prestació d'aquest servei correspon als municipis que podran dur-la a terme de manera independent o associada.
 - b) L'exercici de la potestat de vigilància i inspecció, i la potestat sancionadora en l'àmbit de les seves competències.
 - c) Les entitats locals podran:
 - 1r. Elaborar programes de prevenció i de gestió dels residus de la seva competència.
 - 2n. Gestionar els residus comercials no perillosos i els residus domèstics generats en les indústries en els termes que estableixin les seves respectives ordenances, sense perjudici que els productors d'aquests residus puguin gestionar-los per si mateixos en els termes previstos en l'art. 17.3. Quan l'entitat local estableixi el seu propi sistema de gestió podrà imposar, de manera motivada i basant-se en criteris de major eficiència i eficàcia en la gestió dels residus, la incorporació obligatòria dels productors de residus a aquest sistema en determinats supòsits.
 - 3r. A través de les seves ordenances, obligar el productor o un altre posseïdor de residus perillosos domèstics o de residus les característiques dels quals dificulten la seva gestió, al fet que adoptin mesures per eliminar o reduir aquestes característiques o al fet que els dipositin en la manera i lloc adequats.

4t. Realitzar les seves activitats de gestió de residus directament o mitjançant qual-sevol altra forma de gestió prevista en la legislació sobre règim local. Aquestes activitats es podran dur a terme per cada entitat local de manera independent o mitjançant associació de diverses entitats locals.

6. Les administracions públiques en els seus respectius àmbits competencials podran declarar servei públic totes o algunes de les operacions de gestió de determinats residus quan de forma motivada es justifiqui per raons de protecció de la salut humana i del medi ambient.

Cal ressaltar que l'aprovació d'ordenances en l'àmbit dels residus té una gran rellevància i es concreta, fonamentalment, en la regulació de les activitats productores de residus urbans i de la gestió d'aquests residus. Han de regular moltes coses *ex novo* i no només complementar la legislació estatal i autonòmica, amb la qual cosa es converteixen en imprescindibles per gestionar els residus urbans.⁴

4. Sòls contaminats

47. Què s'entén per sòl contaminat?

D'acord amb la normativa vigent, Reial decret 9/2005, s'entén per sòl contaminat aquell les característiques del qual han estat alterades negativament per la presència de components químics de caràcter perillós d'origen humà, en concentració tal que comporti un risc inacceptable per a la salut humana o el medi ambient, i així s'hagi declarat mitjançant resolució expressa.

48. Quines competències tenen els ajuntaments en matèria de sòls contaminats?

La Llei bàsica estatal de residus, que és on s'inclou la regulació dels sòls contaminats, no atorga cap compe-

⁴ En aquest sentit, vegeu ALENZA GARCÍA, J.F., *Manual de Derecho Ambiental*, Universidad Pública de Navarra, Pamplona, 2001.

tència expressa als ens locals en aquesta matèria. La llei, pendent de publicació, anomenada ara Llei de residus i sòls contaminats, tampoc atribueix cap competència a aquests ens de manera explícita, la qual cosa sorprèn. En canvi, la llei catalana, és a dir el Decret legislatiu 1/2009, sí que ho fa expressament en els termes que exposem a continuació:

El capítol III que duu per títol “Restauració d’espais degradats i recuperació de sòls contaminats”, estableix en el seu art. 19 “Espais degradats i sòls contaminats” que, “per regenerar els espais degradats per descàrregues incontrolades i recuperar els sòls contaminats, els programes corresponents han de tenir en compte: (...) c) Que les actuacions de regeneració han de ser ordenades per l’ajuntament, o, si escau, pel consell comarcal, on hi ha emplaçat l’espai degradat.

Tanmateix, sí que és possible que els ens locals puguin intervenir en la reparació en via convencional dels danys al medi ambient per sòls contaminats. L’art. 28 de l’encara vigent Llei 10/1998 permet que les actuacions per a procedir a la neteja i la recuperació dels sòls declarats com a contaminats es puguin dur a terme mitjançant acords voluntaris subscrits entre els obligats a realitzar aquestes operacions i autoritzats per les CCAA o mitjançant convenis de col·laboració entre aquelles administracions públiques competents. Entenem que en aquest cas podria tractar-se d’un ens local i per això seria possible intervenir en l’elaboració dels convenis de col·laboració. Aquests convenis podran concretar incentius econòmics que puguin servir d’ajuda per a finançar els costos de neteja i recuperació dels sòls contaminats. Cal advertir que, en qualsevol cas, les despeses sempre són a càrrec d’aquell que és obligat a realitzar les operacions de recuperació del sòl. Cal apuntar que la nova Llei, pendent de publicació, de residus i sòls contaminats parla en els mateixos termes.

5. CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA

49. Que s'entén per contaminació atmosfèrica?

La definició jurídica de contaminació atmosfèrica es recull a la normativa bàsica de l'Estat, en l'art. 1.2 de la Llei 38/1972, de 22 de desembre, de protecció de l'ambient atmosfèric, com "(...) la presència en l'aire de matèries o formes d'energia que impliquin risc, dany o molèstia greu per a les persones i béns de qualsevol naturalesa".

50. Què s'entén per nivell d'emissió?

Segons l'art. 3.1 de la Llei 22/2983, de 21 de novembre, de protecció de l'ambient atmosfèric (LPAA) és "la quantia de cada contaminant alliberada a l'atmosfera en un període determinat".

El Reial decret 100/2011, de 28 de gener, actualitza el catàleg de les activitats potencialment contaminadores de l'atmosfera, que es contemplen a l'annex IV de la Llei 34/2007, de 15 de novembre, de qualitat de l'aire i protecció de l'atmosfera. També estableix determinades disposicions bàsiques per a la seva aplicació i uns mínims criteris comuns en relació amb les mesures per al control de les emissions que poden adoptar les comunitats autònomes per a les activitats incloses a l'esmentat catàleg.

Per establir els nivells d'emissió en la llicència corresponent, és necessari tenir en compte: a) la garantia que no s'infringeixen les normes de qualitat ambiental, d'acord amb la normativa vigent en matèria de medi ambient; b) el nivell de tecnologia disponible més adequada; c) la informació resultant dels mapes de vulnerabilitat i capacitat del territori.

51. Què s'entén per nivell d'immissió?

Segons l'art. 3.2 de la LPAA és "la quantitat de contaminants existents per unitat de volum d'aire, qualsevol que sigui la naturalesa". Aquests nivells s'han establert a l'annex I del Decret 833/1975, però ha estat desenvolupat o substituït per les previsions

incorporades en les successives normes aprovades posteriorment.

52. Què és la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica (XVPCA)?

Amb l'objectiu de conèixer l'estat de la qualitat de l'aire, la seva evolució en el temps i la seva variació, en funció de les circumstàncies meteorològiques, o d'un altre tipus, es va crear la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica, mitjançant la Llei 22/1983, de 21 de novembre, definida per l'Ordre de 20 de juny de 1986 i adscrita administrativament al Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.

D'acord amb l'art. 13 de la LPAA, per tal d'assegurar l'eficàcia de l'acció pública en la prestació del servei de vigilància i la previsió de la contaminació atmosfèrica i poder garantir al públic el dret d'accés a aquesta informació, el programa d'instal·lació o funcionament de la XVPCA es regeix per una sèrie de normes i, pel que afecta els municipis, poden integrar els seus equipaments de vigilància i previsió de la qualitat de l'aire i establir equipaments de mesura complementaris per al control de la qualitat de l'aire en el seu terme municipal.

53. Què és el mapa de vulnerabilitat i capacitat del territori?

Un dels mecanismes d'intervenció de caràcter preventiu sobre les activitats potencialment contaminants que estableix la LPAA són els mapes de vulnerabilitat i capacitat del territori.

El Decret 322/1987, de 23 de setembre, a l'art. 3.1, defineix com a mapa de vulnerabilitat i capacitat del territori "aquell conjunt d'informacions sobre els elements que constitueixen el medi i que permeten avaluar la incidència de les emissions de contaminants a l'atmosfera en una zona determinada i dictaminar sobre la seva influència".

Segons l'apartat segon del precepte esmentat anteriorment, aquestes informacions es tindran en comp-

te en tots els procediments d'autorització d'activitats potencialment emissores de contaminants situades en el seu àmbit territorial. Així, els mapes constitueixen un element de referència per a l'actuació dels poders públics.

54. Què ha contenir el mapa de vulnerabilitat i capacitat del territori?

D'acord amb el que disposen l'art. 5 i concordants de la LPAA, i l'art. 6 del Decret 322/1987, que desenvolupa la LPAA, els mapes de vulnerabilitat contindran les informacions bàsiques següents:

- a) característiques fisiogràfiques, climatològiques, ecològiques i urbanístiques de l'àmbit territorial
- b) inventari de les emissions contaminants de l'atmosfera
- c) anàlisi i caracterització de la qualitat de l'aire en l'àmbit considerat, fonamentalment pel que fa als valors estadístics dels nivells d'immissió durant diferents períodes de temps
- d) diagnosi del comportament atmosfèric de l'àmbit territorial basant-se en les informacions dels apartats anteriors
- e) diagnosi de la situació present
- f) anàlisi prospectiva de l'evolució de la qualitat de l'aire en funció de les variacions de les emissions
- g) orientació per poder adoptar estratègies de protecció de la qualitat de l'aire en funció de les informacions obtingudes als apartats e i f
- h) delimitació de zones determinades del territori que, davant la concurrència d'unes condicions prefixades de concentració de contaminants i d'episodis meteorològics recurrents, limitatius de la dispersió o, si s'escau, en supòsits d'emissions accidentals, es pugui declarar, si convé, la zona com a zona d'urgència o, si s'escau, d'atenció especial.

55. Quina finalitat tenen aquets mapes de vulnerabilitat i capacitat del territori?

L'aprovació d'aquests mapes tenen una gran importància perquè s'utilitzen com a informació de referència en la redacció de plans urbanístics i per les adaptacions corresponents dels plans d'ordenació urbanística municipal perquè com manifesta l'art. 5 de la LPAA "les informacions resultants dels mapes de vulnerabilitat i capacitat del territori han de servir de referència tant en la formulació del planejament territorial i urbanístic com en els procediments d'autorització d'activitats potencialment contaminadores de l'atmosfera situades en l'àmbit territorial competent".

56. Com intervé l'ajuntament en l'elaboració dels mapes de vulnerabilitat i capacitat del territori?

Els municipis intervenen directament en el procés d'elaboració d'aquests mapes de vulnerabilitat i capacitat del territori a través del tràmit d'audiència amb el qual compten, encara que la delimitació, la formulació i l'aprovació d'aquests mapes correspon a l'Administració de la Generalitat.

L'ajuntament afectat també pot intervenir en la seva formulació mitjançant la prestació de col·laboració tècnica que preveu l'art. 7.2 del Decret 322/1987.

57. Quines competències té l'ajuntament en matèria de contaminació atmosfèrica?

La LPAA fixa les competències de les administracions públiques en matèria de contaminació atmosfèrica, en concret a l'art. 11 estableix que corresponen a les corporacions locals les següents:

- a) Aprovar les ordenances corresponents, o bé adaptar les ja existents, d'acord amb les finalitats i les mesures previstes en la LPAA, previ informe del Departament de Governació.
- b) Comprovar i exigir que els projectes tècnics que acompanyen la sol·licitud de llicència mu-

nicipal per a l'exercici d'activitats classificades potencialment com a contaminants de l'atmosfera contenen les determinacions mínimes assenyalades per reglament.

- c) Declarar la zona d'urgència.
- d) Participar amb els òrgans de la Generalitat en el control de l'emissió o de l'immissió de contaminants; en l'elaboració del mapa o dels mapes de vulnerabilitat o de capacitat del territori pel que fa a contaminació atmosfèrica que preveu l'art. 5; en la declaració de zona d'atenció especial que preveuen els arts. 7 i 8; en la formulació del pla preventiu de mesures d'actuació en zona declarada d'atenció especial i en l'execució de les accions que comporti; en la declaració de zona de protecció especial que preveu l'art. 10; en la formulació del pla de mesures que preveu l'art. 8 i en l'execució de les accions que comporti.
- e) Imposar les sancions que preveuen els arts. 16 i 17, prèvia instrucció a l'expedient corresponent, en què s'ha de donar tràmit d'audiència als interessats i comunicar-ho a la Generalitat.
- f) Adaptar els plans d'ordenació urbanística municipal a les prescripcions de la LPAA o a les que resultin del mapa o dels plans que preveu l'art. 5.

El precepte esmentat anteriorment també preveu que els municipis inclosos en un pla d'actuació especial han d'establir les estacions sensòries adequades per a vigilar la contaminació atmosfèrica, d'acord amb les previsions que s'estableixen en el mateix pla.

58. Com intervé l'ajuntament en la zonificació i en l'elaboració dels plans de mesures?

Els ens locals intervenen de diferents maneres en la declaració de les diverses zones afectades per episodis rellevants de contaminació atmosfèrica.

D'acord amb l'art. 7 de la LPAA, si tenen lloc determinades situacions meteorològiques esporàdiques o per causes accidentals que fan que se superin els nivells d'immissió fixats, la zona afectada serà de-

clarada “zona d’atenció especial” pel conseller, però els alcaldes dels municipis afectats podran declarar provisionalment la zona com a “zona d’urgència”. Els ajuntaments, com especifica l’art. 14.4 del Decret 322/1987, també podran declarar una zona d’urgència en el supòsit de concurrència d’unes condicions prefixades de concentració de contaminants i d’episodis meteorològics recurrents limitatius de la dispersió o, si s’escau, en supòsits d’emissions accidentals.

Un cop declarada, per l’alcalde, una zona d’urgència, es podran aplicar totes o algunes de les mesures contingudes en el pla de mesures previst per aquella zona, però haurà de comunicar aquesta resolució al Departament de Territori i Sostenibilitat, el qual, abans de setanta-dues hores, declararà la zona, si s’escau, zona d’atenció especial. Però, si manca el pla de mesures, l’alcalde haurà d’aplicar alguna de les mesures contingudes a l’art. 9. 1 LPAA, que citem a continuació:

- a) Respecte dels focus fixos d’emissió contaminant, disminuir el temps o modificar l’horari de funcionament; obligar a fer ús de les reserves de combustibles poc contaminants o d’altres energies alternatives, si s’escau; o excepcionalment, suspendre el procés que regia l’emissió.
- b) Respecte dels focus mòbils d’emissió contaminant, planificar la circulació i prohibir-la si cal.

Les corporacions locals també poden instar la declaració d’una zona d’atenció especial i els ajuntaments afectats poden intervenir en la formulació dels plans de mesures preventius o posteriors a la declaració i en l’execució de les actuacions que se’n derivin. Així, d’acord amb l’art. 13 del Decret 322/1987, els ajuntaments afectats podran instar la necessitat de formulació d’aquests plans i la resolució sobre la necessitat de formulació d’aquest pla s’ha de prendre amb audiència dels ajuntaments afectats.

Els ajuntaments podran instar la declaració de zones de protecció especial, la qual es realitza amb l’acord del ple acompanyat de l’informe dels Serveis Municipals de Protecció de l’Entorn o dels Serveis tècnics corresponents que hagin servit per fonamentar l’acord municipal. Però, si la petició és instada pel

conseller, els municipis afectats podran realitzar les observacions que creguin oportunes i aportar la informació que tinguin disponible sobre la zona afectada. No podem oblidar que també es preveu sotmetre l'expedient a audiència dels municipis afectats i la participació d'un representant dels municipis afectats en la formulació de la proposta de resolució sobre la declaració de la zona de protecció especial, que se sotmetrà a l'aprovació del Consell Executiu.

Els ajuntaments també intervenen en la formulació del pla d'actuació pel sector del territori declarat zona de protecció especial, formulant el pla amb l'aprovació provisional d'aquest o mitjançant el tràmit d'audiència.

Així mateix, correspon als municipis afectats l'execució dels plans de mesures i d'actuació i el seu seguiment, i la realització d'una avaluació global dels resultats obtinguts.

6. Contaminació odorífera o per olors

59. Què s'entén per contaminació odorífera o per olors?

Hi ha una tendència cada vegada major entre els ciutadans a demanar, com un aspecte fonamental de la qualitat de vida, un medi ambient no només saludable, sinó també agradable, motiu pel qual la sensibilitat pública cap a temes que anys enrere no eren objecte de reclamacions, com ara les olors, són cada vegada més habituals.

Les olors, segons el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, es poden definir com un indicador de la presència en l'aire de determinades substàncies, que poden ser gasos o partícules, o com la impressió olfactiva que produeixen certes emanacions volàtils de substàncies o gasos. Malgrat aquesta definició, cal tenir present que elllindar olfactivid'unaolor no determinanirepresenta elllindar de toxicitat del gas o de la substància de la qual emana. Part de la complexitat en el tractament d'aquest vector ambiental és la seva nota de subjectivitat en la percepció, a causa que les persones tenen percepcions dife-

rents d'una mateixa olor, tant de la intensitat com del caràcter agradable o desagradable d'aquest, en funció de factors biològics, psicològics i socials.

60. Què pot fer l'ajuntament en matèria d'olors?

En l'actualitat a Espanya no existeix una regulació específica sobre la contaminació odorífera o per olors, ni a nivell estatal ni autonòmic, encara que es tracti d'un problema ambiental que origina un gran nombre de denúncies i queixes dels ciutadans.

No obstant això, els ajuntaments poden fer ús de la potestat reglamentària, que els atribueix l'art. 4.1 *a* de la Llei de bases de règim local, a les administracions públiques de caràcter territorial com són els municipis, les províncies i les illes, per regular aquesta matèria a través de les ordenances municipals, i així ho han fet alguns municipis. Aquesta opció, actualment, està totalment avalada per la jurisprudència del Tribunal Suprem.

7. Contaminació acústica

61. Què s'entén per contaminació acústica?

Segons expressa la Llei estatal 37/2003, de 17 de novembre, del soroll, la contaminació acústica és la presència en l'ambient de sorolls o vibracions, qualsevol que sigui l'emissor acústic que els origini, que impliquin molèstia, riscos o dany per a les persones per al desenvolupament de les seves activitats o per als béns de qualsevol naturalesa o que causin efectes significatius sobre el medi ambient.

Una altra aproximació conceptual condueix a afirmar que és "el contaminant físic que consisteix en una barreja complexa de sons de freqüències diferents, que produeix una sensació auditiva considerada molesta o incòmoda i que amb el pas del temps i per efecte de la seva reiteració pot esdevenir perjudicial per a la salut de les persones" (art. 4 de Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica).

62. Quin és el marc jurídic actual sobre la contaminació acústica?

En l'àmbit estatal, la Llei 37/2003, de 17 de novembre, del soroll, estableix una regulació bàsica estatal en matèria de soroll amb la finalitat de prevenir, vigilar i reduir la contaminació acústica.

A Catalunya, la contaminació acústica queda regulada per la Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica (LPCA), i el seu desplegament reglamentari, el Decret 245/2005, de 8 de novembre, pel qual es fixen els criteris per a l'elaboració dels mapes de capacitat acústica, i el Decret 176/2009, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 16/2002, i se n'adapten els annexos.

Un altre instrument normatiu important per a la prevenció de la contaminació acústica són les ordenances municipals, les quals han de concretar la intervenció que correspon als ajuntaments, d'acord amb la legislació de règim local, la pròpia normativa reguladora del soroll i d'altres sectorials.

63. Quines competències té l'ajuntament en matèria de contaminació acústica?

La LBRL no reconeix expressament als municipis competències en matèria de sorolls. No obstant això, d'acord amb l'art. 25 LBRL els municipis gaudeixen de la competència general sobre la protecció del medi ambient, així com altres competències més específiques, com l'ordenació del trànsit de vehicles a les vies urbanes (art. 25.2.b), i l'ordenació urbanística (art. 25.2.d), entre d'altres.

És en el marc de la LPCA i en el Decret 176/2009, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de la LPCA, on es concreten les següents competències municipals:

- a) Declarar zones acústiques de règim especial (ZARE) i aplicar un règim especial d'actuacions per a aconseguir la progressiva disminució del soroll a l'ambient exterior a la zona, mitjançant els diversos instruments legals,

- normatius i de control de què disposen (arts. 8 i 7.6 del Reglament).
- b) Elaborar un mapa de capacitat acústica amb els nivells d'immissió dels emissors acústics (arts. 9 i 7.4 del Reglament).
 - c) Incloure en el planejament urbanístic les zones de sensibilitat acústica definides en els mapes de capacitat acústica d'àmbit municipal i les normes per a les noves construccions en zones de soroll (art. 9.7).
 - d) Comprovar el compliment de les mesures establertes per la llei per a les noves construccions en zones de soroll, abans que s'atorguin els permisos i les llicències corresponents (arts. 13 i 7.11 del Reglament)
 - e) Regular les activitats i les relacions de veïnatge, d'acord amb el que disposa l'art. 21 de la llei (art. 14).
 - f) Concedir l'autorització expressa del treball nocturn a la via pública i en la construcció (arts. 15.5 i 7.3 del Reglament).
 - g) Exigir en les activitats dels annexos II i III de la Llei 20/2009, de la seva competència, la inclusió en el projecte tècnic que ha d'acompanyar la sol·licitud de llicència ambiental o en la documentació que ha d'acompanyar la comunicació a l'ajuntament o la llicència d'obertura, un estudi d'impacte acústic (art. 18).
 - h) Exigir l'estudi d'impacte acústic en activitats i instal·lacions sotmeses a llicència d'obres o altres actes d'intervenció municipal diferents als esmentats a l'art. 18 (art. 20).
 - i) Elaborar i aprovar ordenances reguladores de la contaminació per sorolls i vibracions, sense que en cap cas puguin reduir les exigències i els paràmetres de contaminació acústica establerts per la llei (art. 21). D'acord amb la disposició addicional sisena, els ajuntaments de municipis de més de 5.000 habitants han d'aprovar les ordenances en el termini de tres anys a comptar de la data d'entrada en vigor d'aquesta llei (el termini expirava l'11 d'octubre de 2005).

- j) Elaborar cada cinc anys, a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, mapes estratègics de soroll de les aglomeracions de més de 100.000 habitants, de tots els grans eixos viaris on el trànsit sobrepassi els 3.000.000 de vehicles l'any, dels grans eixos ferroviaris on el trànsit sobrepassi els 30.000 trens l'any i dels aeroports i els ports (art. 23).
- k) Oferir informació i educació ambiental (arts. 24 i 7.7 del Reglament).
- l) Inspeccionar i controlar la contaminació acústica de les activitats, els comportaments ciutadans, la maquinària i els vehicles de motor, sens perjudici dels controls que es facin en la inspecció tècnica dels vehicles. Es poden cedir aquestes competències als consells comarcals o a les entitats locals supramunicipals (arts. 27.1 i 7.1 del Reglament).
- m) Imposar les sancions per infracció de les normes establertes per aquesta llei relatives a la maquinària, les activitats i els comportaments ciutadans (art. 37).
- n) Controlar les vies urbanes i, quan se sobrepassin els valors d'atenció establerts per l'annex I de la llei, l'administració titular ha d'establir mesures de millora acústica que tinguin en compte el finançament corresponent. (arts. 38.3 i 7.2 del Reglament)
- o) Declarar les zones d'especial protecció de la qualitat acústica (ZEPQA) en les àrees incloses en sòl urbà i urbanitzable (art. 7.5 del Reglament).
- p) Elaborar i aprovar els mapes estratègics de soroll d'àmbit municipal (art. 7.8 del Reglament).
- q) Elaborar i aprovar els plans d'acció en matèria de contaminació acústica d'àmbit municipal (art. 7.9 del Reglament).
- r) Elaborar els plans específics de mesures per minimitzar l'impacte acústic (art. 7.10 del Reglament).

64. Què és la zonificació acústica?

És la delimitació del territori en diferents franges segons la seva sensibilitat acústica, d'acord amb el que estableix el Decret 245/2005, de 8 de novembre i el Decret 176/2009, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de la LPCA:

- a) zona de sensibilitat acústica alta (A)
- b) zona de sensibilitat acústica moderada (B)
- c) zona de sensibilitat acústica baixa (C)
- d) zones de soroll
- e) zones d'especial protecció de la qualitat acústica (ZEPQA)
- f) zones acústiques de règim especial (ZARE)

La zonificació acústica d'un terme municipal ha de tenir en compte les àrees urbanitzades, els nous desenvolupaments urbanístics, els sectors del territori afectats per sistemes generals d'infraestructures de transport, o altres equipaments públics que ho reclamin, i els espais d'interès natural que gaudeixin o demandin una protecció especial contra la contaminació acústica (art. 10.3 del Reglament).

Les zones de sensibilitat acústica resten subjectes a revisió periòdica, que s'ha de fer com a màxim cada deu anys, des de la data de llur aprovació. Les successives modificacions, revisions i adaptacions del planejament territorial i urbanístic, que afectin els usos del sòl, i la tramitació de plans urbanístics de desenvolupament que estableixin usos pormenoritzats del sòl, comporten la necessitat de revisar la zonificació acústica (art. 5 de la LPCA i 11 del Reglament).

65. Què és un mapa de capacitat acústica?

Els mapes de capacitat acústica són uns instruments de gestió ambiental del soroll, segons l'art. 26 del Reglament de la LPCA.

S'han d'elaborar d'acord amb el que preveu el Decret 245/2005, de 8 de novembre, pel qual es fixen els criteris per a l'elaboració dels mapes de capacitat acústica, i han de tenir en compte els objectius de qualitat acústica del territori i els valors límit d'immissió

aplicables als emissors acústics que preveuen els seus annexos.

D'acord amb l'art. 9 de la LPCA, els mapes de capacitat acústica han d'incloure la informació següent:

- a) la immissió al soroll calculada o mesurada
- b) els models de càlcul utilitzats
- c) les dades d'entrada per al càlcul de soroll
- d) l'afectació dels sectors exposats al soroll
-) les zones de sensibilitat acústica atribuïdes
- f) els valors límit d'immissió i els valors d'atenció atribuïts a cada zona de sensibilitat acústica.

Tots els ajuntaments han d'aprovar el mapa de capacitat acústica però els municipis de menys de 1.000 habitants poden delegar la gestió directa d'aquesta competència al consell comarcal o a una altra entitat local supramunicipal (art. 9.5 de la LPCA).

Cal tenir en compte que aquests mapes de capacitat acústica només es poden modificar quan es produeixin canvis en l'ordenació urbanística o el planejament viari, com expressa l'art. 9.5 de la LPCA.

66. Què és un mapa estratègic de soroll?

És un instrument per a la gestió ambiental del soroll i s'elabora d'acord amb el que preveu l'article 27 del Reglament de la LPCA.

Les entitats locals i les administracions titulars d'infraestructures han d'elaborar i aprovar, previ tràmit d'informació pública per un període mínim d'un mes, cada cinc anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, mapes estratègics de soroll de les aglomeracions de més de 100.000 habitants, de tots els gran eixos viaris on el trànsit sobrepassi els 3.000.000 de vehicles l'any, dels grans eixos ferroviaris on el trànsit sobrepassi els 30.000 trens l'any i dels aeroports i els ports, d'acord amb els indicadors establerts per l'annex XXII (arts. 23 LPCA i 27 del Reglament de la LPCA).

67. Què és l'estudi d'impacte acústic?

D'acord amb l'art. 18 de la LPCA, les activitats incloses als annexos I, II i III de la Llei 207/2009, de 4 de

desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats, han d'incloure en el projecte tècnic que ha d'acompanyar la sol·licitud d'autorització ambiental, de llicència ambiental, o en la documentació que ha d'acompanyar la comunicació a l'ajuntament o, si escau, la llicència d'obertura d'establiments, un estudi d'impacte acústic que ha de tenir el contingut mínim establert per l'annex X de la mateixa llei.

Les activitats i les infraestructures sotmeses al procediment d'avaluació d'impacte ambiental susceptibles de generar sorolls i vibracions per si mateixes o per l'ús a què són destinades han d'incloure, també requereixen un estudi d'impacte acústic (arts. 19 de la LPCA i 48 del Reglament de la LPCA).

Els ajuntaments, d'acord amb l'art. 48.4 del Reglament de la LPCA, de manera motivada, poden determinar que les activitats i instal·lacions sotmeses a llicència d'obres o altres actes d'intervenció municipal no incloses en cap dels apartats anteriors i susceptibles de generar sorolls, vibracions o sorolls i vibracions hagin de presentar un estudi d'impacte acústic amb el contingut mínim que determina l'annex X.

68. Pot esdevenir responsable l'ajuntament en matèria de contaminació acústica? En quins casos?

Sí. La inactivitat o la passivitat municipal en l'exercici de les seves competències de control de la contaminació acústica pot donar lloc a la responsabilitat patrimonial dels ajuntaments. Existeix una reiterada jurisprudència que declara lesionats determinats drets fonamentals, com la integritat física, la intimitat i la inviolabilitat del domicili en casos de contaminació acústica i alhora declara l'existència de responsabilitat patrimonial dels ajuntaments per la seva passivitat en el control de la contaminació acústica. Així, es condemna els ajuntaments a indemnitzar pels danys i perjudicis patits els particulars afectats, davant un funcionament anormal del servei municipal en el control del soroll o una intervenció insuficient per assolir l'objectiu perseguit.

8. Contaminació lumínica o lluminosa

69. Què s'entén per contaminació lumínica?

La Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn (LOAE) defineix la contaminació lumínica com “l'emissió de flux lluminós de fonts artificials nocturnes en intensitats, direccions o rangs espectrals innecessaris per a la realització de les activitats previstes en la zona en què s'han instal·lat els llums (art. 4.1.a). per la seva banda, el Decret 82/2005, de 3 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament de la LOAE, estableix que “la contaminació lluminosa es caracteritza per l'augment del fons de brillantor del cel nocturn a causa de la dispersió de llum procedent de la il·luminació artificial. Aquest augment de llum artificial pertorba i altera les propietats del medi receptor i posa en risc la visió del cel nocturn i l'equilibri i la funció dels ecosistemes” (art. 4.2).

70. Quin és el marc jurídic regulador de la contaminació lumínica?

En l'àmbit estatal no existeix una llei bàsica que, amb caràcter general, reguli la contaminació lumínica, però algunes comunitats autònomes, exercint les seves competències en la protecció del medi ambient, han regulat aquesta matèria. Catalunya, pionera, va aprovar la LOAE, desenvolupada posteriorment pel Decret 82/2005, de 3 de maig.

Els municipis, a través de la potestat normativa de la qual gaudeixen, poden aprovar ordenances municipals en defensa del cel fosc, ja que la LBRL als arts. 2 i 25, els atribueix competència en matèria de medi ambient i enllumenat públic.

71. Quins són els principals instruments de prevenció i control de la contaminació lumínica?

La LOAE i el Decret 82/2005, de 3 de maig, articulen una sèrie de mecanismes d'intervenció i control de la contaminació lumínica, com són: la zonificació

del territori en funció de la seva vulnerabilitat; l'establiment de prohibicions i limitacions; la fixació de les característiques de les instal·lacions i els aparells d'il·luminació; l'establiment d'un règim estacional i un horari d'usos de l'enllumenat; la intervenció administrativa; la creació d'instruments econòmics; la inspecció, el control i la sanció.

72. Quines competències tenen els municipis en matèria de contaminació lumínica?

La LOAE a l'art. 9 estableix una sèrie d'obligacions, amb caràcter general, de les administracions públiques en relació amb la contaminació lumínica. S'imposa que:

- a) Els enllumenats distribueixin la llum de la manera més efectiva i eficient i utilitzin la quantitat mínima de llum per satisfer els criteris d'enllumenament.
- b) Els llums utilitzats siguin tancats o apantallats, d'acord amb el que estableixen els arts. 6 i 7.
- c) Els enllumenats exteriors que s'instal·lin preferentment tinguin acreditada llur qualitat per a evitar la contaminació lumínica i estalviar energia, d'acord amb el que estableix l'art. 7.3.
- d) Els components dels enllumenats s'ajustin adequadament a les característiques dels usos i de la zona enllumenada i emetin preferentment en la zona de l'espectre visible de longitud d'ona llarga.
- e) Els enllumenats estiguin connectats només quan calgui, mitjançant temporitzadors, si escau.
- f) Els enllumenats es mantinguin apagats en horari nocturn, quan no siguin necessaris.
- g) Les instal·lacions i els aparells d'enllumenament siguin sotmesos al manteniment adequat per a la conservació permanent de llurs característiques.

Però aquestes obligacions es concreten per als municipis a l'art. 15 del Decret 82/2005, establint que els corresponen les següents funcions:

- a) Determinar les zones E4 del seu municipi, d'acord amb l'art. 5.
- b) Modificar la zonificació del seu municipi d'acord amb el que preveu l'art. 5.
- c) Establir valors propis de flux a l'hemisferi superior, d'acord amb l'art. 9.1.
- d) Autoritzar la il·luminació en horari de nit d'acord amb l'art. 10.
- e) Establir períodes especials d'enllumenat ornamental, d'acord amb l'art. 10.
- f) Atorgar les llicències municipals de projectes d'il·luminació exterior d'acord amb el que preveuen els arts. 16 i 17.
- g) Inspeccionar i controlar les instal·lacions d'il·luminació exterior d'acord amb l'art. 19.
- h) Incoar i resoldre els expedients sancionadors d'acord amb el que preveuen els arts. 22 i 24.
- i) Promoure les actuacions necessàries per donar compliment al present reglament.
- j) Dur a terme totes aquelles altres funcions que li atribueix la LOAE i el Decret 82/2005.

73. Què és la zonificació i la planificació?

La zonificació del territori és un dels principals instruments que estableix la normativa catalana, que consisteix a dividir el territori en diverses zones en funció de les característiques i les peculiaritats de cadascuna en relació amb la intensitat de llum que pot ser tolerada. En concret, l'art. 5.2 LOAE, preveu la divisió del territori en les següents zones:

- a) Zona E1: àrees incloses en el Pla d'espais d'interès natural o en àmbits territorials que hagin d'ésser objecte d'una protecció especial, per raó de llurs característiques naturals o de llur valor astronòmic especial, en les quals només es pot admetre una brillantor mínima.
- b) Zona E2: àrees incloses en àmbits territorials que només admeten una brillantor reduïda.
- c) Zona E3: àrees incloses en àmbits territorials que admeten una brillantor mitjana.
- d) Zona E4: àrees incloses en àmbits territorials que admeten una brillantor alta.

- e) Punts de referència: punts pròxims a les àrees de valor astronòmic o natural especial incloses en la zona E1, per a cadascun dels quals cal establir una regulació específica en funció de la distància a què es trobin de l'àrea en qüestió.

Però l'art. 5.1 del Decret 82/2005 ha fixat els següents criteris per dur a terme la zonificació del territori:

- a) Les zones E1 són les zones de màxima protecció a la contaminació lluminosa; corresponen a les àrees coincidents amb els espais d'interès natural, les àrees de protecció especial i les àrees coincidents amb la Xarxa Natura 2000.
- b) Es considera com a zona E2 el sòl no urbanitzable fora d'un espai d'interès natural o d'una àrea de protecció especial o d'una àrea de la Xarxa Natura 2000.
- c) Les zones E3 són les àrees que el planejament urbanístic qualifica com a sòl urbà o urbanitzable.
- d) Les zones E4 són àrees en sòl urbà d'ús intensiu a la nit en activitats comercials, industrials o de serveis, i també vials urbans principals. Les determina l'ajuntament de cada municipi, el qual haurà de notificar la proposta de zonificació al Departament de Medi Ambient i Habitatge, que n'haurà de fer l'aprovació. No poden classificar-se zones E4 a menys de 2 km d'una zona E1.

74. Cóm intervé l'ajuntament en la zonificació?

Amb caràcter general, la zonificació correspon a la Generalitat, però les administracions locals també poden participar-hi. En concret, la determinació de les zones E4 correspon als ajuntaments, els quals hauran de notificar la proposta de zonificació al Departament de Territori i Sostenibilitat, qui ho aprovarà, i poden també modificar el tipus de zona de protecció a la contaminació lumínica que s'assigna al seu terme municipal, sempre que això no suposi una disminució de nivell de protecció atorgada, infor-

mant l'Oficina per a la Prevenció de la Contaminació Lumínica (arts. 5.1 i 2 del Decret 82/2005).

D'acord amb l'art. 5.4 del Decret 82/2005, els ajuntaments també poden proposar modificacions raonades a la zonificació per a la protecció a la contaminació lumínica en el seu terme municipal en el termini d'un any des de la comunicació efectuada pel Departament de Territori i Sostenibilitat.

L'ajuntament pot intervenir en la determinació de les característiques d'il·luminació corresponents a zona E2 (FHS i tipus de làmpada) per tal de garantir una major protecció en funció de les particularitats de la zona a protegir (art. 5.3 del Decret 82/2005).

A més, els ajuntaments també intervenen en la fixació dels punts de referència perquè han d'emetre un informe preceptiu (art. 6.2 del Decret 82/2005).

75. L'Ajuntament pot intervenir en la regulació horària de la il·luminació exterior?

La LOAE i el Decret 82/2005 atribueixen als ajuntaments la capacitat d'establir una regulació horària de la il·luminació exterior. Les possibilitats d'actuació que tenen els ajuntaments són:

- a) Establir en el seu terme municipal horaris de nit més amplis (art. 10.2 del Decret 82/2005).
- b) Establir períodes especials d'il·luminació ornamental en els casos següents: el període nadalenc serà com a màxim entre el penúltim divendres del mes de novembre i el 6 de gener: durant aquest període s'autoritzarà un màxim de 168 hores de funcionament d'il·luminació ornamental; les festivitats locals d'acord amb el calendari anual establert per cada ajuntament; la temporada d'alta aflluència turística d'acord amb la normativa sectorial (art. 10.3 del Decret 82/2005).
- c) Autoritzar la il·luminació ornamental en períodes de funcionament superiors a una setmana, prèvia presentació de la memòria justificativa (art. 10.4 del Decret 82/2005).

76. Còm pot controlar l'ajuntament la il·luminació en horari nocturn?

L'ajuntament pot controlar la il·luminació en horari nocturn a través de diverses intervencions com ara :

- Els projectes d'instal·lacions d'enllumenat que hagin de funcionar en horari nocturn a les zones E3 i E4, aniran acompanyats d'una memòria que justifiqui la seva necessitat, i caldrà l'autorització expressa per part de l'Ajuntament, previ l'informe de l'Oficina per a la Prevenció de la Contaminació Llumínosa (art. 9.9 del Decret 82/2005).
- La il·luminació màxima d'àrees destinades a activitats industrials, comercials, de serveis, esportives, recreatives i d'equipaments a l'exterior ha de complir, si existeix, amb els valors de la normativa pròpia de l'activitat, i també ha de complir amb els valors màxims d'il·luminació intrusa de la taula 5 de l'annex. En casos excepcionals en què la il·luminació reglamentada per alguna d'aquestes activitats provoqués una il·luminació intrusa superior a la fixada, el responsable de l'activitat haurà de presentar a l'ajuntament una justificació raonada i aquest n'haurà d'emetre resolució (art. 9.11 del Decret 82/2005).
- En horari de nit el funcionament queda subjecte a l'autorització de l'ajuntament (art. 10.5 del Decret 82/2005).

77. Els ajuntaments tenen l'obligació d'adequar els enllumenats públics municipals a les prescripcions normatives?

L'art. 12 del Decret 82/2005 obliga els ajuntaments a formular un pla municipal d'adequació de la il·luminació exterior existent al seu municipi seguint les prescripcions de la LOAE i el Decret 82/2005.

Aquest pla municipal d'adequació de la il·luminació exterior existent ha de concretar el programa d'actuacions per a l'adaptació de l'enllumenat públic i les accions per tal de promoure l'adequació de

la il·luminació exterior de titularitat privada. El pla ha de contenir l'anàlisi de la il·luminació exterior per zones de protecció a la contaminació lluminosa del municipi, les actuacions prioritzades i el calendari d'execució de l'adaptació, en funció de la incidència de la contaminació lluminosa al medi ambient (art. 12.1 del Decret 82/2005).

78. Cóm intervé l'ajuntament en els projectes d'il·luminació exterior?

Segons l'art. 16 del Decret 82/2005, tots els projectes d'il·luminació exterior, tant si són promoguts per particulars com per ens públics, que requereixin la llicència d'obres o altres llicències d'intervenció municipal, han d'acreditar el compliment de la normativa reguladora de la contaminació lumínica, motiu pel qual han d'aportar un informe de les característiques de la il·luminació exterior signat per l'autor del projecte.

A més, en els procediments de contractació per a l'adjudicació d'obres i serveis d'il·luminacions exteriors, els plecs de clàusules administratives particulars contindran els requisits tècnics que determina la normativa (art. 16.3 del Decret 82/2005).

I en la sol·licitud d'autorització ambiental, llicència ambiental o comunicació a l'ajuntament, d'acord amb l'establert a la Llei 20/2009, de 4 de desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats, segons l'art. 17 del Decret 82/2005, és obligatori incloure l'informe de les característiques de la il·luminació exterior.

9. Contaminació electromagnètica

79. Que s'entén per contaminació electromagnètica?

La contaminació electromagnètica constitueix una de les noves formes de contaminació que s'ha manifestat els últims anys, com a conseqüència de la proliferació de les instal·lacions de radiocomunicació, en especial les antenes de telefonia mòbil.

En el nostre ordenament jurídic no n'existeix una definició, encara que la comunitat científica i la doctrina expressen que és la produïda per les radiacions de l'espectre electromagnètic generades pels equips electrònics i altres elements productes de l'activitat humana.

80. Què pot fer l'ajuntament en matèria de contaminació electromagnètica?

Atès que les instal·lacions de radiocomunicació tenen incidència sobre el territori municipal, els ajuntaments tenen la potestat reguladora i d'intervenció sobre aquesta matèria. Així ho estableix l'art. 28.2 de la Llei general de telecomunicacions quan expressa que: "asimismo será de aplicación en la ocupación del dominio público y la propiedad privada para la instalación de redes públicas de comunicaciones electrónicas la normativa específica dictada por las Administraciones públicas con competencias en medio ambiente, salud pública, seguridad pública, defensa nacional, ordenación urbana o territorial y tributación por ocupación del dominio público, en los términos que se establecen en el artículo siguiente". El Tribunal Suprem ha confirmat aquesta competència ja que a la sentència de 24 de gener de 2000, ha declarat que: " (...) La competencia estatal en relación con las telecomunicaciones no excluye la del correspondiente municipio para atender a los intereses derivados de su competencia en materia urbanística, con arreglo a la legislación aplicable, incluyendo los aspectos de estética y seguridad de las edificaciones y medioambientales".

81. Com intervé l'ajuntament en l'ordenació dels emplaçaments de les instal·lacions de radiocomunicació?

L'ordenació dels emplaçaments de les instal·lacions de radiocomunicació es troba regulat al Decret 148/2001, de 29 de maig, d'ordenació ambiental de les instal·lacions de telefonia mòbil i altres instal·lacions de radiocomunicació. D'altra banda, aquestes instal·lacions

resten subjectes als instruments d'ordenació urbanística que s'aprovin.

L'esmentat decret, després d'introduir unes regles generals per a l'ordenació dels emplaçaments, diferencia entre l'ordenació dels emplaçaments en la demarcació urbana i en la demarcació no urbana. Per a l'ordenació de la implantació en el territori de les instal·lacions de l'aplicació de sistema d'intervenció administrativa, l'art. 7.2 del Decret 148/2001, estableix que la demarcació urbana està "constituïda pel sòl urbà i urbanitzable programat o amb sectors delimitats i aptes per a urbanitzar", i la demarcació no urbana "constituïda pels sòl no urbanitzable i urbanitzable no programat o sense sectors delimitats).

D'acord amb l'art. 9 del Decret, l'ajuntament només podrà dur a terme l'ordenació de l'emplaçament de les instal·lacions a la demarcació urbana mitjançant una ordenança municipal específica, la qual s'ha de formular atenent els objectius, principis, criteris i normes tècniques de seguretat que es fixen en aquest decret; i també poden completar aquesta ordenació a través de l'aprovació d'un pla especial urbanístic, que s'haurà de redactar atenent el programa d'implantació i desenvolupament de la xarxa d'instal·lacions que cada operador ha de presentar a l'ajuntament (art. 9.2 del Decret 148/2001). Així, l'ajuntament no podrà realitzar l'ordenació dels emplaçaments de les instal·lacions en la demarcació no urbana perquè aquesta correspon a l'Administració de la Generalitat (art. 10.1 del Decret 148/2001).

10. Espais naturals

82. Què s'entén per espai natural?

D'acord amb l'art. 2.2 de la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals (LEN), per espais naturals s'han d'entendre els que presenten un o diversos ecosistemes, no essencialment transformats per l'explotació i l'ocupació humanes, amb espècies vegetals o animals d'interès científic o educatiu i els que presenten paisatges naturals de valor estètic.

83. Què és el Pla d'espais d'interès natural (PEIN)?

El PEIN és una de les modalitats de protecció dels espais naturals que inclou la legislació catalana, en concret es troba regulada en els articles 15 a 20 de la LEN i materialitzat mitjançant l'adopció del Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova aquest instrument.

Segons l'art. 15 de la LEN, el PEIN delimita i estableix les determinacions necessàries per a la protecció bàsica dels espais naturals, la conservació dels quals es considera necessària, d'acord amb els valors científics, ecològics, paisatgístics, culturals, socials, didàctics i recreatius que comporten.

84. Quin és el contingut del PEIN?

Aquest instrument, d'acord amb l'art. 17 de la LEN, contindrà:

- a) la descripció de les característiques principals de cada espai,
- b) la justificació de la inclusió,
- c) l'exposició de les causes d'una possible degradació i l'expressió d'actuacions preventives,
- d) la informació sobre el règim urbanístic vigent a la zona,
- e) l'establiment de criteris de prioritat per a ampliacions futures de l'àmbit protegit,
- f) la definició dels beneficis tècnics i financers per a la població de la zona i les seves activitats.

85. Quina finalitat té el PEIN?

El PEIN estableix un règim jurídic preventiu bàsic destinat a garantir la preservació dels espais que presentin un determinat interès ecològic i paisatgístic, però és el Decret 328/1992, de 14 de desembre, als arts. 12 a 17, el que regula el règim d'usos i activitats, establint un règim urbanístic i altres mesures de caràcter preventiu relatives a la implantació d'usos, instal·lacions i altres activitats susceptibles de lesionar significativament els valors protegits.

L'execució del PEIN comporta la realització de la delimitació definitiva dels diversos espais inclosos, mitjançant alguna de les modalitats següents: l'aprovació d'un pla especial de protecció del medi natural i del paisatge; o la declaració d'alguna de les figures de protecció especials previstes a la LEN.

86. Quins efectes jurídics té el PEIN?

El PEIN té els efectes jurídics derivats de la seva condició de pla territorial sectorial, amb vigència indefinida, com indica l'art. 15 de la LEN. Conseqüentment, les determinacions normatives del pla són d'obligat compliment tant per a les administracions públiques com per als particulars.

87. Què són els espais naturals de protecció especial?

Els espais naturals de protecció especial són aquells espais que, tot i formar part del PEIN, necessiten una regulació jurídica pròpia i d'una gestió individualitzada. Segons l'art. 21 de la LEN són els següents: parcs nacionals, paratges naturals d'interès nacional, reserves naturals i parcs naturals.

88. Què és la Xarxa Natura 2000?

La Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora salvatges, va preveure la creació d'una xarxa ecològica denominada Xarxa Natura 2000, amb la finalitat de "contribuir a garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres al territori europeu dels Estats membres al quals s'aplica el Tractat" (art. 2.1).

Aquesta Xarxa Natura 2000 està integrada per zones especials de conservació (ZEC), designades d'acord amb la Directiva Hàbitats, així com de zones d'especial protecció per als ocells (ZEPA), establertes en virtut de la Directiva d'Ocells.

89. Intervenen els ajuntaments en matèria d'espais naturals protegits?

Segons l'art. 4 de la LEN, els ens locals tenen l'obligació d'adequar les seves disposicions per a canalitzar les actuacions i les dels particulars, d'acord amb els objectius establerts per aquesta llei i tenint en compte l'exercici de qualsevol activitat dels seus habitants, per assolir les finalitats següents:

- a) Protegir els sòls de les intervencions que puguin comportar l'increment de l'erosió i la pèrdua de la seva qualitat i, si escau, protegir els declivis descoberts de vegetació amb plantacions o altres mesures físiques que evitin la seva degradació.
- b) Preservar les aigües continentals -tant les superficials com les subterrànies i litorals- de tot tipus d'elements contaminants a fi de mantenir-les en condicions que les facin compatibles amb la conservació de la seva població animal i vegetal.
- c) Conservar i regenerar les zones humides i salvaguardar els espais naturals litorals.
- d) Evitar l'emissió de gasos, partícules i radiacions que puguin afectar greument l'ambient atmosfèric i evitar els sorolls innecessaris que puguin pertorbar el comportament normal de la fauna.
- e) Preservar les espècies vegetals i la seva diversitat i conservar les superfícies forestals.
- f) Protegir la fauna salvatge evitant la destrucció del mitjà físic, la introducció d'espècies estranyes nocives i la pressió cinegètica excessiva.
- g) Protegir els espais naturals de determinats contaminants químics que perjudiquen moltes espècies protegides.
- h) Mantenir la diversitat, la singularitat i les característiques dels ecosistemes en general.
- i) Fomentar els usos i les activitats que, en el marc de la present llei, afavoreixin el desenvolupament de les diferents zones i possibilitin la contenció de la despoblació rural.

- j) Controlar l'impacte produït per la implantació d'elements artificials, infraestructures o actuacions generadores de transformacions lesives, al mitjà natural.
- k) Condicionar els llocs singulars afectats per activitats que hagin estat causa d'alteracions perjudicials per la naturalesa o el paisatge.
- l) Facilitar la disponibilitat d'espais naturals suficients per a la investigació, l'educació i l'oci.
- m) Fomentar la formació escolar en les qüestions relacionades amb la protecció de la naturalesa i el medi ambient.
- n) Fomentar el respecte dels ciutadans per la naturalesa, per aconseguir un major coneixement i la sensibilització col·lectiva pel que fa al patrimoni cultural de Catalunya

L'art. 36 de la LEN també preveu que els ens locals, en el marc de les seves competències, han de vetllar pel compliment de les disposicions d'aquesta normativa de protecció dels espais naturals.

90. Com intervenen els ajuntaments en els espais naturals de protecció especial?

Els ens locals intervenen en els espais naturals de protecció especials, en la seva declaració, planificació i gestió.

Pel que fa a la declaració d'aquests, malgrat que correspon amb caràcter general a la comunitat autònoma, l'art. 27.1a de la LEN estableix que els ens locals que tenen competències urbanístiques poden promoure reserves naturals i parcs naturals, però cal que tota l'àrea proposada pertanyi al seu àmbit territorial.

En el procediment de tramitació, com expressa l'art. 27.2 de la LEN, s'ha de donar audiència prèvia a les corporacions locals interessades en l'actuació proposada.

Aquests ens intervenen en l'emissió de l'informe previ per part del Consell de Protecció de la Natura, perquè els ens locals s'hi troben representats, com indica l'art. 35 de la LEN.

En els espais naturals declarats per decret, les entitats locals promotores poden exercir, segons l'art.

32.3 de la LEN, els drets de tempteig i de retracte si ho reconeix el decret de creació i en les condicions que aquest determina.

En relació amb la planificació, la LEN parla dels plans especials per a l'ordenació de l'ús i la gestió dels espais naturals un cop declarats, instruments que segons la normativa urbanística vigent poden ser formulats i tramitats per les entitats locals amb competències urbanístiques.

Un cop un espai ha estat declarat protegit, els ajuntaments afectats han d'adequar el seu planejament urbanístic a les directrius del pla especial de l'espai, en un termini de dos anys, d'acord amb l'art. 5.4 de la LEN.

Pel que fa a la gestió, l'art. 29.2 de la LEN preveu que els parcs naturals i les reserves naturals corresponen als seus promotors i que el decret de declaració pot establir la participació de les entitats locals.

11. Paisatge

91. Què s'entén per paisatge a efectes de protecció?

L'avanç del desenvolupament humà i la seva intervenció en la naturalesa ha comportat el descobriment de nous béns jurídics ambientals que cal protegir. Aquest ha estat el cas del paisatge, la idea del qual s'ha anat revaloritzant. Si inicialment va rebre atenció des d'una perspectiva exclusivament elitista, en l'actualitat la idea de paisatge és entesa com un fet de gran interès natural i social, com un objectiu ecològic i cultural. La comprensió de què és el paisatge ha sofert una evolució important, la màxima expressió de la qual es pot trobar en l'ordenament internacional. En concret, la Convenció Europea del Paisatge de Florència de 20 d'octubre de 2000 constitueix un document jurídic de primer ordre i de gran valor per a la concreció de la idea de paisatge com a bé jurídic ambiental autònom. Després de recollir en el seu Preàmbul que “el paisaje es un elemento importante de la calidad de vida de las poblaciones”, l'art. 1.a de la Convenció Europea del Paisatge assenyala que amb el terme paisatge “se

designa cualquier parte del territorio, tal como es percibido por las poblaciones, cuyo carácter resulta de la acción de factores naturales y/o humanos y de sus interrelaciones”.

Per la seva banda, la Llei catalana 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge acull pràcticament de manera literal la definició de paisatge continguda en la Convenció Europea de Florència, quan al seu art. 3 expressa que s'entén: “(...) qualsevol part del territori, tal com la col·lectivitat la percep, el caràcter de la qual resulta de l'acció de factors naturals o humans i de llurs interrelacions”.

92. Què és l'Observatori del Paisatge?

L'Observatori del Paisatge, d'acord amb l'art. 13 de la Llei catalana 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge, és una entitat de suport i col·laboració amb l'Administració de la Generalitat en totes les qüestions relacionades amb l'elaboració, l'aplicació i la gestió de les polítiques de paisatge. La seva creació respon a la necessitat d'estudiar el paisatge, elaborar propostes i impulsar mesures de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya en el marc d'un desenvolupament sostenible. Cada quatre anys l'Observatori emet un informe sobre l'estat del paisatge a Catalunya, informe que haurà de presentar davant el Parlament català.

Aquesta entitat adoptarà la forma de personificació jurídica que s'adeqüi més a les seves funcions, d'acord amb el que en cada cas disposi la normativa reguladora aplicable a la figura jurídica que correspongui (art. 13.2). I la seva composició ha de comprendre una àmplia representació dels diversos agents que actuen sobre el territori i el paisatge o que hi estan relacionats. En concret, hi han d'estar representats els departaments de la Generalitat concernits, els ens locals i els sectors socials, professionals i econòmics.

93. Quines funcions té atribuïdes l'Observatori del Paisatge?

El Decret 343/2006, de 19 de setembre, detalla a l'article 17 les seves funcions, que entre d'altres són:

- a) Formular els criteris, els principis generals, les estratègies i les orientacions que permetin adoptar mesures destinades a la protecció, la gestió i l'ordenació del paisatge i per a la definició de la política de paisatge de Catalunya.
- b) Establir mecanismes d'observació de l'evolució i la transformació del paisatge.
- c) Establir els criteris i la metodologia per a l'elaboració dels catàlegs del paisatge.
- d) Elaborar, revisar i actualitzar periòdicament els catàlegs del paisatge de Catalunya o, si escau, coordinar i dirigir aquests treballs de conformitat amb el que s'estableix en l'art. 12.
- i) Elaborar cada quatre anys l'informe al qual es refereix l'apartat 6 de l'art. 13 de la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge, sobre l'estat del paisatge a Catalunya.
- f) Realitzar estudis i propostes sobre polítiques, normatives, estratègies i plans que tinguin incidència en el paisatge.
- g) Realitzar campanyes de sensibilització social respecte al paisatge, la seva evolució, les seves funcions i la seva transformació.
- h) Difondre estudis i establir metodologia de treball en matèria de paisatge.
- i) Estimular la col·laboració científica i acadèmica en matèria de paisatge, així com els intercanvis de treballs i les experiències entre especialistes i experts d'universitats i altres institucions acadèmiques i culturals.
- j) Fer el seguiment d'iniciatives d'àmbit estatal, europeu i internacional en matèria de paisatge.
- k) Participar en les xarxes d'observatoris de paisatge i entitats semblants, tant de la resta de l'Estat com europeus i internacionals, així com en el seguiment d'iniciatives d'investigació i difusió de coneixements que s'adoptin a escala estatal, europea o internacional.

94. Quins instruments jurídics protegeixen el paisatge?

La Llei catalana 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge recull una sèrie d'instruments d'intervenció que podem dividir en dos grups. En primer lloc, la llei fa referència als instruments d'intervenció que estan vinculats expressament al planejament territorial, on s'inclouen els catàlegs del paisatge i les directrius del paisatge. I en segon lloc, la norma autonòmica esmenta els instruments vinculats a la forma d'intervenció política, com les cartes del paisatge.

95. Què és el catàleg del paisatge?

Els catàlegs del paisatge es defineixen a l'art. 10 de la Llei catalana 8/2005, de 8 de juny, com uns documents descriptius i de caràcter prospectiu que determinen la tipologia de paisatges de Catalunya, identificant els seus valors i el seu estat de conservació i proposant els objectius de qualitat que s'han de complir. Aquests han de ser aprovats pel Departament de Territori i Sostenibilitat, després del tràmit d'informació pública i de consulta als ens locals i a les organitzacions econòmiques i socials afectades (art. 9.2 de la llei). Es creen per a cadascun dels àmbits territorials d'aplicació dels plans territorials parcials.

96. Quines funcions té atribuïdes el catàleg del paisatge?

Les funcions dels catàlegs del paisatge, segons l'art. 4 del Decret 343/2006, de 19 de setembre, són les següents:

- a) Elaborar un diagnòstic de l'estat del paisatge identificant els seus valors actuals i potencials sota el punt de vista patrimonial, cultural, estètic, ambiental i econòmic.
- b) Establir propostes i mesures destinades a integrar el paisatge en el planejament territorial i urbanístic, i en particular, definir a través dels objectius de qualitat paisatgística les orientaci-

ons per a l'establiment de les directrius de paisatge que han de formar part dels plans territorials parcials i els plans directors territorials.

- c) Orientar el contingut de les cartes del paisatge.
- d) Donar pautes i criteris per a la definició dels plans i estratègies sectorials.
- e) Proporcionar els objectius de qualitat paisatgística i la informació paisatgística necessària en els processos d'avaluació ambiental de plans i programes, en els estudis d'impacte ambiental i en els estudis d'impacte i d'integració paisatgística i en qualsevol altre de naturalesa semblant.
- f) Servir de base per a la realització de les campanyes de sensibilització i educació, en matèria de paisatge.
- g) Orientar les iniciatives i els projectes dels agents econòmics i socials.
- h) Donar pautes i criteris per emprendre una anàlisi de les necessitats, del context propi i de les repercussions per a les dones i els homes en totes les qüestions relacionades amb el paisatge, amb l'objectiu de contribuir a la consecució del benestar individual i social de les persones.

97. Quin contingut ha de tenir el catàleg del paisatge?

Segons l'art. 11 de la Llei 8/2005 i 5 del Decret 343/2006, com a mínim, han de tenir el contingut següent:

- a) l'inventari dels valors paisatgístics presents a la seva àrea,
- b) l'enumeració de les activitats i els processos que incideixen o han incidit de manera més notòria en la configuració actual del paisatge,
- c) l'assenyalament dels principals recorreguts i espais des dels quals es percep el paisatge,
- d) la delimitació de les unitats de paisatge, de conformitat amb el que estableix l'art. 10 del Decret,

- e) la definició dels objectius de qualitat paisatgística per a cada unitat de paisatge, d'acord amb el que estableix l'art. 8 del Decret,
- f) la proposta de mesures i accions necessàries per a aconseguir els objectius de qualitat paisatgística.

98. Què és la carta del paisatge?

Les cartes del paisatge són els instruments de concertació d'estratègies entre els agents públics i privats per a acomplir actuacions de protecció, gestió i ordenació del paisatge que tinguin per objectiu mantenir-ne els valors, d'acord amb l'art. 14 de la Llei catalana 8/2005, de 8 de juny.

99. Qui elabora la carta del paisatge?

L'elaboració d'aquests instruments poden ser impulsats pel govern, els consells comarcals, els ajuntaments i les altres administracions locals, tenint en compte el que es preveu als catàlegs del paisatge i els catàlegs del patrimoni cultural, artístic i natural d'àmbit municipal en els casos en què estiguin aprovats (arts. 14.3 i 4 de la llei).

100. Quin contingut ha de tenir la carta del paisatge?

Com indica l'art. 18.5 del Decret 343/2006, les cartes del paisatge han de tenir el contingut següent:

- a) El diagnòstic de les dinàmiques del paisatge.
- b) La definició d'objectius de qualitat paisatgística a assolir dins de l'àmbit territorial que aconseguix la carta del paisatge. Aquests objectius han de ser coherents amb els objectius de qualitat establerts per a cadascuna de les unitats de paisatge definides als corresponents catàlegs del paisatge.
- c) L'elaboració d'un programa de gestió en el qual es concretin les accions específiques que han d'emprendre els diversos agents, i en el qual ha de quedar garantida la participació ciutadana.

101. Què són les directrius del paisatge?

Segons l'art. 12 de la Llei 8/2005, de 8 de juny, les directrius del paisatge són les determinacions que, basant-se en els catàlegs del paisatge, precisen i incorporen normativament les propostes d'objectius de qualitat paisatgística en els plans territorials parcials o en els plans directors territorials.

Serán els plans territorials parcials i els plans directors territorials els que determinaran els supòsits en els quals les directrius són d'aplicació directa, els supòsits en els quals són d'incorporació obligatòria quan es produeixi la modificació o la revisió del planejament urbanístic i els supòsits en els quals les actuacions requereixen un informe preceptiu de l'òrgan competent en matèria de paisatge. Els plans territorials parcials i els plans directors territorials també poden determinar quan les directrius del paisatge són recomanacions per al planejament urbanístic, per a les cartes del paisatge i per a altres plans o programes derivats de les polítiques sectorials que afectin el paisatge. En aquest darrer supòsit, els plans o els programes que s'aprovin han d'ésser congruents amb les recomanacions de les directrius del paisatge (art. 12.2 de la llei).

102. Què és l'estudi d'impacte i integració paisatgística?

L'estudi d'impacte i integració paisatgística, d'acord amb l'art. 19 del Decret 343/2006, és un document tècnic que ha de considerar les conseqüències que té sobre el projecte l'execució d'actuacions, projectes d'obres o activitats i exposar els criteris adoptats per a la seva integració, i ha de ser presentat pel promotor o promotora del projecte.

És obligatòria la presentació d'aquest estudi en els supòsits contemplats a l'art. 20 del Decret 343/2006, els quals són:

- a) En aquelles actuacions, usos, activitats i noves construccions en sòl no urbanitzable que es poden autoritzar seguint el procediment establert al Text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya.

- b) En els supòsits que es requereixi pel planejament territorial o urbanístic.
- c) En tots aquells altres supòsits que així ho estableixi qualsevol llei o disposició de caràcter general.

El contingut que haurà de contemplar aquest estudi d'impacte i integració paisatgística és el detallat a l'art. 21 del Decret 343/2006.

103. Com intervé l'ajuntament en la protecció, gestió i ordenació del paisatge?

Els ens locals participen en el procediment d'elaboració i aprovació dels catàlegs del paisatge, com indiquen els arts. 9.2 de la Llei 8/2005 i 12 del Decret 343/2006. En concret, poden iniciar l'elaboració dels catàlegs mitjançant l'acord dels ajuntaments de dos terços dels municipis de l'àmbit territorial del catàleg i que a la vegada representin els dos terços de la població de l'esmentat àmbit territorial. També intervenen en la realització dels treballs d'elaboració del catàleg a través de la seva integració a l'Observatori del Paisatge. A més a més participen en la revisió dels catàlegs del paisatge seguint el procediment establert a l'art. 12 del Decret 343/2006.

Pel que fa a les directrius del paisatge, els ajuntaments també intervenen en el procediment d'aprovació, regulat a l'art. 14 del Decret 343/2006.

En relació amb les cartes del paisatge són els consells comarcals, els ajuntaments i les altres administracions locals els que les poden impulsar.

Quant a la intervenció dels ajuntaments en relació amb l'estudi d'impacte i integració paisatgística, és important destacar que aquest haurà de sol·licitar l'informe preceptiu d'impacte i integració paisatgística de la Generalitat de Catalunya.

104. Què és el Fons per a la protecció, gestió i ordenació del paisatge?

El Fons per a la protecció, gestió i ordenació del paisatge és un instrument financer de la Generalitat de Catalunya. El seu objectiu és el finançament d'actuaci-

ons específiques per a la protecció, la gestió i l'ordenació del paisatge que s'executin d'acord amb els criteris que fixa la llei i el reglament (arts. 16 de la llei i 23 del Decret 343/2006).

105. Els ajuntaments poden beneficiar-se del Fons per a la protecció, gestió i ordenació del paisatge?

Els ajuntaments poden ser beneficiaris del finançament del Fons per a la protecció, gestió i ordenació del paisatge, com indica l'art. 24.1 del Decret 343/2006. Així, en el marc de les convocatòries que es realitzin, els ajuntaments podran presentar els projectes que considerin adients per tal d'obtenir finançament. Per a l'elaboració d'aquests projectes, els ajuntaments, com preveu l'art. 31.2 del Decret 343/2006, poden sol·licitar assistència tècnica a l'Administració de la Generalitat.

En cas d'obtenir el finançament sol·licitat, l'ajuntament ha de realitzar les actuacions esmentades al projecte amb estricta compliment del que prevegi la legislació urbanística, ambiental i la resta que en cada cas calgui aplicar.

3. Inspecció i sanció

1. Control, vigilància, inspecció i sanció

106. Quins controls han de passar les activitats amb incidència ambiental?

La Llei 20/2009 preveu que les activitats sotmeses a autorització o llicència ambiental han de passar un control inicial en el moment de començar a funcionar l'activitat. Posteriorment hauran de passar controls periòdics. L'objecte del control ambiental (article 71.4) és verificar el compliment de les determinacions que es varen fixar en llicència ambiental i específicament les relatives a:

- a) les emissions
- b) la producció i la gestió de residus
- c) les instal·lacions, les tècniques i la gestió dels sistemes de sanejament i depuració
- d) les mesures i tècniques d'estalvi energètic, aigua i matèries primeres
- e) els sistemes d'autocontrol
- f) les immissions
- g) la vigència de la garantia i la pòlissa d'assegurança.

Pel que fa a les activitats sotmeses a comunicació, en principi estan exemptes de control periòdic, si bé la llei preveu que es podrà establir un règim periòdic d'autocontrols atenent la necessitat de comprovacions d'emissions de l'activitat a l'atmosfera (com sorolls, vibracions o contaminació lluminosa) i a l'aigua o la caracterització de determinats residus segons s'estableixi (fent la llei aquí una crida expressa) per ordenança municipal.

També resten exemptes de control periòdic per regla general les activitats que compten amb un sistema d'ecogestió i ecoauditoria de la Unió Europea (EMAS).

107. Amb quina periodicitat s'han de passar aquests controls i qui ha de dur-los a terme?

La Llei 20/2009 estableix que els terminis en què caldrà passar aquests controls periòdics s'han de fixar a les llicències pel que fa a les activitats dels annexos II i IV. Amb tot l'article 70.2 en fixa uns d'"indicatius" (*sic*) - cada 6 anys per les activitats dels annexos II i IV.

Pel que fa a les activitats sotmeses a comunicació, ja s'ha dit que en principi, llevat que per ordenança municipal es prevegi una altra cosa, estan exemptes de control periòdic.

D'acord amb allò que disposa l'art. 72 de la Llei 20/2009, els controls periòdics es poden dur a terme per mitjà de:

- a) entitats col·laboradores de l'Administració ambiental (ECAS), autoritzades per la Generalitat
- b) autocontrol, en els casos que preveu la pròpia llei
- c) un sistema mixt que combini els dos anteriors

Tot i que l'esmentat article l'omet, aquesta llei en diversos preceptes preveu també el control fet pels serveis tècnics municipals. D'acord amb l'article 70 l'opció per aquest sistema ha de ser prevista a la llicència ambiental o sectorial i regulada mitjançant ordenança municipal. Amb tot cal dir que l'opció més estesa és la de les entitats col·laboradores de l'Administració.

108. Quines conductes estan qualificades com a infracció en matèria d'activitats amb incidència ambiental ?

La Llei 20/2009 tipifica les infraccions en aquesta matèria entre infraccions molt greus, greus i lleus.

Trobem entre les primeres l'ocultació o l'alteració de dades aportades als expedients per a l'obtenció de les autoritzacions o les llicències ambientals, o qualsevol de llurs revisions o modificacions. També el falsejament dels certificats tècnics i altres actes de control ambiental.

Entre les segones, l'exercici d'activitats sense llicència ambiental o acte de control inicial favorable, l'exercici d'activitats sense haver fet la comunicació

en el cas d'activitats sotmeses a aquest règim o no sotmetre l'activitat als controls periòdics preceptius.

Entre les darreres, altres accions o omissions menors no qualificades com a infraccions greus o molt greus.

109. Quines sancions poden comportar aquestes infraccions ?

En primer lloc poden comportar multes que en el cas de les infraccions molt greus poden ser d'entre 50.001 i 150.000 euros, en el cas de les greus entre 5.001 i 50.000 euros, i en el de les lleus de 500 a 5.000 euros.

En segon lloc cal tenir present que a més de la multa, la Llei 20/2009 preveu altres tipus de sancions, com per exemple:

- la clausura definitiva, total o parcial, de les instal·lacions, o bé la seva clausura temporal, total o parcial
- la inhabilitació per a exercir l'activitat
- la revocació o la suspensió de l'autorització
- la publicació de les sancions imposades i també del nom, cognoms o denominació o raó social de les persones físiques o jurídiques responsables, i la naturalesa de les infraccions.

110. Qui és l'Administració o autoritat competent per perseguir les infraccions i imposar les sancions ?

La Llei 20/2009 atorga la potestat sancionadora a l'òrgan del departament de la Generalitat competent en matèria de medi ambient i als ens locals, segons l'àmbit de les competències respectives atribuïdes per aquesta llei (article 86), és a dir, segons l'activitat estigui sotmesa a autorització, llicència o comunicació ambiental.

En cas que s'hagi produït un dany real o potencial, un deteriorament greu pel medi ambient o s'hagi posat en perill greu la seguretat o la salut de les persones, i també en el casos en què s'hagi donat una vulneració dels límits relatius a emissions o altres condicions imposades en l'autorització ambiental, l'exercici de la potestat sancionadora correspon a l'òrgan específic de

l'Administració que determini la legislació ambiental reguladora en matèria d'aigües, de residus, de contaminació atmosfèrica, acústica, de fauna, segons el medi afectat.

111. Potestat d'inspecció i control de les activitats potencialment contaminants de l'atmosfera

L'article 20 de la LPAA atribueix la potestat d'inspecció i control de les activitats potencialment contaminants de l'atmosfera, als alcaldes i als òrgans competents de l'Administració de la Generalitat en matèria de protecció de l'ambient atmosfèric, motiu pel qual el precepte citat obliga a "establir els mitjans de coordinació necessaris per aconseguir un exercici eficaç de la potestat d'inspecció i control de les diverses administracions públiques".

112. Quina potestat sancionadora tenen atribuïda els ens locals en matèria de contaminació atmosfèrica?

Els ajuntaments tenen atribuïda la potestat sancionadora en matèria de protecció de l'atmosfera. En concret, l'article 174 de la LPAA manifesta que la competència per imposar les sancions correspon:

- a) Als alcaldes de municipis de menys de 50.000 habitants i als delegats territorials del Departament de Territori i Sostenibilitat, si la quantia de la multa no excedeix els 6.000 euros.
- b) Als alcaldes de municipis de més de 50.000 habitants, si la quantia de la multa no excedeix els 60.000 euros.
- c) Als alcaldes, si la sanció comporta el precintament de generadors de calor domèstics, d'oficines o de serveis o el precintament de vehicles de motor.

113. L'ajuntament té atribuïda la potestat d'inspecció i control en matèria de contaminació acústica?

Als ajuntaments els correspon la inspecció i el control de la contaminació acústica de les activitats, els comportaments ciutadans, la maquinària i els vehicles de motor, sens perjudici dels controls que es facin en la inspecció tècnica dels vehicles (ITV), per a garantir el compliment de les disposicions establertes a la LPCA i el seu Reglament (art. 27 LPCA). No obstant això, poden delegar les competències en aquesta matèria als consells comarcals o les entitats locals supramunicipals (art. 7 del Reglament).

114. Qui pot dur a terme una inspecció de soroll?

L'actuació inspectora, d'ofici o com a conseqüència de denúncia formulada per persona interessada, pot ser realitzada pels tècnics municipals designats a aquest efecte, pels agents de la policia local o per personal d'entitats supramunicipals, en funcions d'assistència tècnica al municipi, que gaudiran del caràcter d'agents de l'autoritat, i, en conseqüència, podran accedir, d'acord amb la legislació vigent, a les instal·lacions o dependències, de titularitat pública o privada, com indica l'art. 27.2 de la LPCA. També pot ésser exercida per entitats de control autoritzades pel Departament de Territori i Sostenibilitat, en les condicions i amb els requisits que estableix el Reglament de la LPCA.

115. L'ajuntament té atribuïda la potestat sancionadora?

L'ajuntament té la competència de sancionar les infraccions de les normes establertes per la LPCA, relatives a la maquinària, les activitats i els comportaments ciutadans, però aquesta competència correspon als òrgans de l'Administració local que la tinguin atribuïda per reglament (art. 37 LPCA).

116. Quines mesures de foment pot establir l'ajuntament en matèria de contaminació acústica?

Atès l'art. 22 de la LPCA, els ajuntaments poden establir línies d'ajuts específiques per a promoure l'adaptació de les activitats, les instal·lacions i els altres elements generadors de sorolls i vibracions a les prescripcions d'aquesta llei i de la normativa que la desenvolupi. Però el criteri preferent d'atorgament és el fet que l'adaptació de les activitats, les instal·lacions i els altres elements generadors de sorolls i vibracions afecti les zones habitades més exposades al soroll.

117. L'ajuntament té atribuïda la potestat d'inspecció, control i sanció en matèria de contaminació lumínica o lluminosa?

Els ajuntaments tenen atribuïda la potestat d'inspecció i control de les il·luminacions que puguin ser font de contaminació lluminosa, la qual pot ser exercida d'ofici o com a conseqüència de denúncia formulada per la persona interessada, segons l'art. 24.2 de la LOAE i 19.3 del Decret 82/2005. L'actuació inspectora és exercida per personal acreditat al servei de l'Administració respectiva, que té la condició d'autoritat en l'exercici de llurs funcions, i els fets constatats en l'acta d'inspecció aixecada pel personal acreditat tenen valor probatori, sens perjudici de les proves que puguin aportar els interessats (arts. 24.2 de la LOAE i 19.3 del Decret 82/2005). Però aquestes actuacions d'inspecció i de control de les il·luminacions també poden ser dutes a terme per entitats col·laboradores de l'Administració de la Generalitat, degudament acreditades i han de comptar amb els mitjans personals i materials necessaris per a l'exercici de llurs funcions (Disposició addicional 3a de la LOAA i art. 19.4 del Decret 82/2005).

Però l'exercici de la potestat sancionadora correspon als ajuntaments només per a la incoació i la tramitació d'infraccions tipificades com a lleus i greus. L'òrgan competent per a la resolució d'aquest és l'alcalde/essa (art. 22.1 i 25 del Decret 82/2005).

118. Poden sancionar els ens locals en matèria de costes?

La Llei de costes (LC) reconeix la potestat sancionadora dels alcaldes en matèria de competència municipal. Segons els arts. 99.4 del la LC i 189.4 del Reglament (RC) podran imposar multes de fins a 6.010,12 euros .

119. Quines particularitats té el règim de control ambiental de les instal·lacions de telefonia mòbil?

D'acord amb l'art. 14 que duu per títol "particularitats del règim de control ambiental de les instal·lacions, l'actuació de control inicial i de control periòdic de les instal·lacions subjectes a llicència ambiental és duta a terme per l'ajuntament que pot fer-ho directament, i pot demanar assistència tècnica del Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació, o a través d'una entitat ambiental de control acreditada per a aquesta tipologia d'activitats.

La certificació tècnica acreditativa del compliment dels requeriments ambientals, establerts en els annexos I i II del Decret 148/2001, que ha d'acompanyar l'escrit de comunicació per a les instal·lacions subjectes al règim de comunicació ha de ser emès per un tècnic o una entitat ambiental de control acreditada per aquesta tipologia d'activitats.

Els resultats detallats de les actuacions de control i de la certificació tècnica acreditativa que es refereixen als mesuraments i assajos realitzats i als equips utilitzats es remetran al departament competent en matèria de medi ambient amb la finalitat que siguin incorporats a la base de dades ambientals d'activitats i al departament competent en matèria de xarxes i infraestructures de telecomunicacions per tal d'exercir les seves competències en matèria d'inspecció de telecomunicacions.

Les dades s'hauran de remetre als esmentats departaments per mitjans electrònics i en un model normalitzat que es posarà a la disposició de les entitats interessades, de conformitat amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

120. Quines competències sancionadores tenen els ens locals en matèria de residus?

Recentment s'ha publicat la nova Llei de residus i sòls contaminats, la Llei 22/2011, que deroga la Llei 10/1998, i que està en vigor des del 30 de juliol de 2011. Aquesta estableix la regulació de responsabilitat, vigilància, inspecció, control i règim sancionador al títol VII que comprèn els arts. 42 a 56.

A la Llei de residus catalana, el Decret legislatiu 1/2009, és el títol III, dels arts. 72 a 129, el que regula tot allò relacionat amb la inspecció i la sanció en matèria de residus.

Aquestes dues normatives fan referència a les competències en general en aquests termes, algunes de les quals també competeixen als ens locals. Ens referim a continuació al que estableix en termes generals la nova Llei bàsica estatal, a la qual s'haurà d'adequar, si és el cas, la normativa catalana:

- En l'àmbit dels mitjans de vigilància, inspecció i control l'art. 43 LRSC estableix que "1. Les funcions de vigilància, inspecció i control del correcte compliment del previst en aquesta llei i en les seves normes de desenvolupament seran exercides per les *autoritats administratives en el seu corresponent àmbit competencial* en matèria de residus i de seguretat ciutadana. Les funcions d'inspecció hauran de ser dutes a terme mitjançant els cossos d'inspecció degudament reconeguts conforme a les normes que els siguin aplicables. 2. Les autoritats competents es dotaran dels mitjans humans i materials suficients per donar compliment a les obligacions de vigilància, inspecció i control que deriven del règim d'autoritzacions, comunicacions i inspeccions previst en aquesta norma. 3. Les funcions de vigilància, inspecció i control podran ser dutes a terme amb el suport d'entitats col·laboradores degudament reconegudes conforme a les normes que els siguin aplicables." Per tant, també els ajuntaments quan hi tinguin competència.
- Caldrà remetre's a l'art. 46 de la Llei estatal LRSC per conèixer quines infraccions seran considerades molt greus, greus o lleus.

- L'art. 47 estableix les sancions essent per a infraccions molt greus: multa de 45.001 a 1.750.000 euros, excepte si es tracta de residus perillosos, essent la multa de 300.001 fins a 1.750.000 euros; inhabilitació per a l'exercici de qualsevol de les activitats previstes a la llei per un període de temps no inferior a un any ni superior a deu; també es preveu la clausura temporal o definitiva total o parcial per alguns supòsits concrets de les instal·lacions o els aparells, per un termini màxim de 5 anys, salvaguardant els drets dels treballadors i fins i tot la revocació de l'autorització o la seva suspensió per un temps no inferior a un any ni superior a deu.

Per a infraccions greus: multa de 901 euros fins a 45.000 excepte si es tracta de residus perillosos, on la multa serà de 9.001 a 300.000 euros; inhabilitació per a l'exercici de qualsevol de les activitats que preveu la llei per un període de temps inferior a un any; en determinats supòsits, revocació de l'autorització o suspensió de la mateixa per un temps de fins a un any;

En el cas de les infraccions lleus se sancionaran amb multa de fins a 900 euros i, si es tractés de residus perillosos, fins a 9.000 euros.

D'altra banda també es preveu per al cas d'infraccions regulades a l'art. 46.2 l que l'òrgan que exerceixi la potestat sancionadora pugui acordar també com a sanció accessòria el decomís de les mercaderies, i determini el seu destí final.

D'acord amb l'art. 49, en relació amb la potestat sancionadora "1. Les administracions públiques exerciran la potestat sancionadora en matèria de residus d'acord amb la distribució de competències que estableix l'art. 12". Ens remetem a la pregunta sobre les competències en matèria de residus.

Així mateix l'apartat 3 del mateix article preveu expressament que serà competència dels ens locals, i per tant dels ajuntaments, el supòsit d'abandonament, abocament o eliminació incontrolats de residus, així com del seu lliurament sense complir les condicions previstes en les ordenances locals. En aquest cas la potestat sancionadora correspondrà als titulars de les entitats locals.

